

30 x.
Comp. 10 x. Chir. 207.

40 x.

Abrahamus Graunshof.
Phil^o et medicus
Dotor.

—

<36614896280013

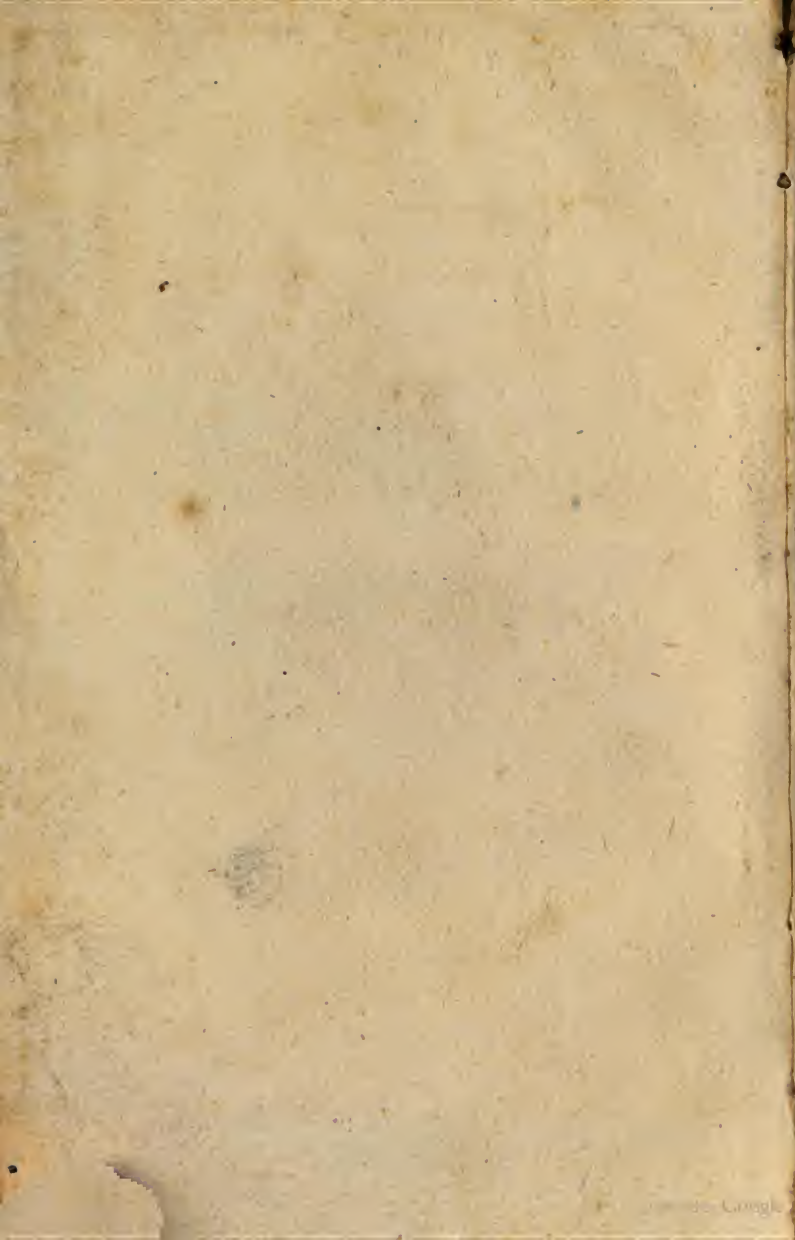
<36614896280013

Bayer. Staatsbibliothek

A NUCK
OPERATIONES
&
EXPERIMENTA
CHIRURGICA

LUGD:BATAV. Apud CORN: BOUTESTEY
M.D.C.XCII.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

LEONARDUS DE VINCI

V. CL.

D. ANTONII NUCK,

*Med. & Anatomiae Professoris,
nec non Collegii Chirurgici
Præsidis,*

OPERATIONES

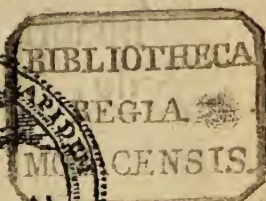
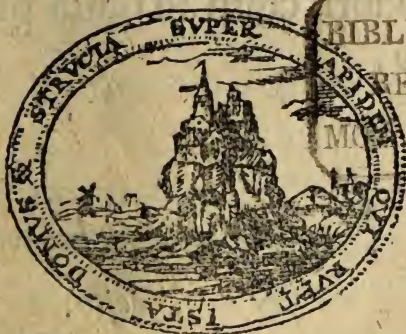
&

EXPERIMENTA

CHIRURGICA,

Edita per

J. T. Brem. Med. St.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud CORNELIUM BOUTESTEYN;

M. DC. XCII.

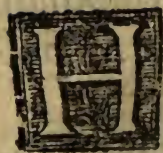
Nobilissimo, Clarissimo, Doctissimoque,

DN. ANTONIO NUCK

Med. Doct. experientissimo, ejus-
démque Facultatis olim Hagæ
Com. jam verò in Illustri Acade-
mia Lugd. Bat. Profess. celeberrimo,
Anatomico dexterrimo,
Collegii Chirurgici Præsidi dignissimo,
Præceptori meo in Studio
Anatomico ac Chirurgico optime
de me merito, omnique
honoris cultu ad busta prosequen-
do,

*Opusculum hoc consecratum
esto.*

DEDICATIO.

Aud ægro *Te* laturum animo confido, *Vir Excellentissime*, quòd exercitia hæc, sive Experimenta Chirurgica, tam in vivis subjectis, quàm cadaveribus humanis aliquoties instituta, publici faciam juris; quin potius *Tibi* gratum fore persuasus sum, quòd hæctenus in collegiis privatis confuse collecta, & à nonnullis vitiosè descripta, jam accuratius ordinèque magis regulari prodeant. Instrumentorum quorundam recens inventorum, *Acuum* nimirum ad *Cataractas* deprimendas, *Tubæ* sonoriſeræ, *Cauterii* ad *dentagram* tollendam, *Torquis*, *Torcularis*, *Catheteris*, *Bracherii*, *Postomis*, & *Tubulorum* ad sanguinis *Transfusionem* requisitorum delineationes novas, plerisque ignotas,

DEDICATIO.

pace tuâ calci adjeci, quoniam maximam in Chirurgia afferre possunt utilitatem.

Utinam tot præclara Experimenta Anatomica, quorum nonnulla rerum anatomicarum Ruspatoribus hinc inde communicare voluisti, lucem quoque aspicerent publicam! Quæ enim, ut reliqua taceam, de *Lympha ejusque motu circulari* à Te sunt inventa, publicè privatimque demonstrata, & brevi fortè (quemadmodum ex Tuo nuper sermone haud ægrè licuit conjicere) pluribus adhuc demonstranda, fidem ferè omnem exsuperant, & novum planè systema componere valent.

Non siquidem fatis Tibi visum, inter generales fluidorum circuitus Sanguinem tam arteriosum quàm veno-

DEDICATIO.

venosum, & Spiritus animales tantum recensere, Sed Lymphæ per corpus itum reditumque ex Democriti, in quo hætenus latitavit, puteo eruere, prioribusque adjicere, industriæ Tuæ placuit. Cujus vasa eo usque jam à Te detecta novi, ut parum restet, quin ubivis Microcosmum rivulos, centrum suum Cor, ut Oceanum respicientes, emittere, ad oculum demonstrare possis.

Pergas modò, *Vir celeberrime*, multorum desideriiis & petitionibus satisfacere, obscura (ut hætenus fecisti) elucidare, inutilia rejicere, & nova detegere. Sic *Tuo* sub auspicio Ars nostra Apollinea novis, admirandis, iisque necessariis inventis adaugebitur, in cujus splendorem & incrementum Te Summum

DEDICATIO.

Numen per longam annorum seriem
servet incolumem.

Quod superest, *Præceptor Vene-
rande*, hunc qualemcunque labo-
rem æqui bonique consulas, ite-
rum iterumque precor, méque pro
solita *Tua* humanitate ulterius eo quo
soles protegas favore obnixè rogo,
qui sum, sempérque mansurus.

Dabam Lugd. Bat.

3. Non. Jul. A.

MDCXCII.

Tui Observantissimus

J. T. Brem. Med. Stud.

OPE

OPERATIONUM & EXPERIMENTORUM CHIRURGICORUM

brevi & facili methodo propo-
sitorum.

P R I M U M.

De Fonticulo in Sutura Coronali.

Arias pertractaturi Opera-
tiones Chirurgicas, à *Fonti-
culo in Sutura Coronali*
excitando initium capere,
animum induximus. Hæc Operatio
Italismagis, quam Nostratibus fami-
liaris est, eamque in Oculorum affe-
ctibus, Ophthalmia, Gutta Sere-
na, Catharris, Asthmate, Insulti-
bus Epilepticis, aliisque frequen-
ter instituunt, certò sibi persuaden-
tes, noxios humores in Capite colle-
ctos, ad inferiores corporis partes

A

de

2 EXPERIMENTA

descensum minitantes, hâc viâ commodè expurgari posse.

Verum enim verò, pace illorum, statuimus humores noxios, Fonticuli beneficio è corpore eliminandos, non speciatim in Capite colligi, ibidémque solummodo hospitari, sed universæ sanguineæ massæ permixtos, opè circularis ejusdem motûs per totum corpus oberrare, ac ubicunque obicem inveniunt pedem figere, variasque morborum species producere. Si itaque in itinere suo circulatorio ad Fonticulum appellant, ibidémque poros figuræ suæ proportionatos inveniunt, eos subingrediendo à reliqua sanguinis massa separantur. Quam separationem prolixius explicatam videre licet apud *J. Muys* in praxi Chirurg. Rat. *De usu Fonticuli, ejusque operandi ratione.*

Vide
Dec. 1.
Observ.
2.

Sequenti autem modo locum Fonticulo huic convenientem certò inveniri posse Veteres contendunt: Abrasis nimirum verticis capil-

capillis filum ducunt à naribus ad verticem , deinde aliud à media auri ad mediam oppositi lateris aurem extendunt. Ubi verò hæc fila se mutuò interfecant , ibi foramen cuti inurendum volunt.

Ast per fila tali modo ducta verus sæpe locus non assignatur ; Coronalis siquidem Sutura non in omnibus craniis in uno eodémque semper reperitur loco , sed in aliis versus verticem elatior in aliis versus frontem declivior non rarò conspicitur , quemadmodum diversorum craniorum frequens inspectio ad oculum demonstrabit.

Verum locus iste digito meliùs , quàm ullo instrumento explorari poterit : In quovis enim ferè subjecto Coronalis Sutura inæqualitate quadam & protuberantiâ leviori se prodit ; In nonnullis verò depressa quodammodo persentitur. Unicum proinde filum à naso ad verticem ducendum , quod digito pressum Suture Coronalis oram , quâ Sagittalem

4 EXPERIMENTA

tangit, manifestissimè notabit.

Quoniam autem materia, quam Fonticulus hic plorat non ex cerebro, nostro quidem iudicio, sed ex partibus cranium ambientibus profiscitur, uno eodémque recidet, sive supra, sive infra Suturam Coronalem, sive in eâdem cauterium applicetur.

Facili itaque negotio Operatio hæc sequenti instituitur modo : Inuratur loco modo notato profundum satis foramen cauterio quodam actuali, ab *Aquapendente* invento, à *Sculteto*, aliisque, præprimis à *Jobo van Mekeren* in Observationibus Chirurgicis distinctè admodum delineato. Postea escharæ separatio promoveatur *Ung. Basil. Butyr. recent.* & similib. vel

Vid. Schultet. append. Tab. XVIII. Vid. J. van Mekeren cap. v.

℥. Unguent. Popul. ʒj.

Sapon. Nigr. ʒij.

M.

℥. Axung. Porc.

Butyr. Insuls.

Sapon. Nigr. aa ʒijß.

M.

Re.

Remotâ tandem Unguenti beneficio escharâ, quod ut plurimum tertio quartove die observari solet, pisum, globulusve ex *Hedera arbore-scenti*, *Corio bovino*, *Aristol. Gentian. Irid. Flor.* &c. confectus cavitati indatur, ut locus apertus servetur, porique ulcusculi patentes maneant. Denique (superimposito jam Emplastro) fasciâ quâdam *Cancer* dictâ, vel strophio deligatio instituitur.

Si cui majori cum apparatu Operationem hanc instituere volupe fuerit, inspiciat *Cornelii Solingen. Operat. Manual.* *Vide Soling. cap. 1. de Fonticulo.*

EXPERIMENT. II.

De Setaceo.

Præter Fonticulum in Sutura Coronali excitatum, occurrit aliud Fonticuli genus, *Setaceum* dictum (quia per foramina nuchæ inflicta filum ex setis contortis olim ducebatur) evacuationis gratiâ à Veteribus institutum. Hinc in non-

6 EXPERIMENTA

nullis Capitis morbis, quibusdam Oculorum affectibus, dolore Dentium, Obstructionibus, Asthmate &c. magnæ utilitatis fuit habitum.

Et licet inter Neotericos non deficiant, qui Fonticulum etiam hunc ut minoris momenti ex Medicina eliminandum volunt: multiplici tamen constat experienciâ magnum (præter expectationem post alia incassum tentata remedia) exinde ægros percepisse levamen.

Est autem *Setaceum* nihil aliud præter ulcusculum, in nuchâ inter primam & secundam, secundam & tertiam, vel ut alii volunt inter tertiam & quartam vertebra excitatum, ex quo indies materia quædam purulenta excernitur.

*Vide
Schul-
tet.*

*Arm.
Tab.*

*VII. &
Tab.*

XXXIV.

Hanc Operationem instituendi modus occurrit varius. Veteres magno cum apparatu stringebant cutim *Forcipe alata* ab utraque parte foramen habente, per quod *acus*, interdum ignita, interdum non ignita, pro vario Medici scopo transmittetur,

tur, unà cum funiculo è fetis equinis parato.

Nos verò simpliciori, commodiori, & patienti minus dolorificâ methodo utentes, sequenti modo procedendum censemus. Capite dorsum versus paulisper reflexo, abraisque (si opus sit) capillis locus postea pertundendus atramento tali modo notetur, ut puncta notata non ultra pollicis latitudinem à se invicem distent; mox cutis duplicata alterâ Ministri, alterâ Chirurgi manu eleve-
tur, & cuspide acûs ab anteriori parte parum incurvatæ, à posteriori rotundæ ligulæque linea, vel serico non contorto (Belgicè *Vlos syde*) instructæ perforetur, filûmque eâ parte, quæ sub cute latere debet, *Oleo Rosaceo*, *Ung. Basil.* aliove digestivo inungatur, ac sæpius horsum vorsum trahendo moveatur.

Alii *Lanceolâ* cuspide robustiori donatâ cutim elevatam pertundunt.

Hiscè ita peractis plumaceolum planum utrique foramini applicetur:

8 EXPERIMENTA

Vid.
Schul-
ter. Ap-
pend.
Tab. xv.
& van
Meke-
ren cap.
xxviii

dein *Emplastrum glutinosum*, duobus foraminibus pro fili extremitatibus transmittendis donatum, imponatur, filumque laxè ibidem constrictum linquatur, vel circa collum ducatur, ne ulceris latera dilacerentur, quæ denique compressa impositionis fasciæ ope alligentur.

Si verò, uti non rarò contingit, hocce Fonticuli genus patienti nimis fit molestum, simplex tantùm hac in parte excitetur Fonticulus, solâ cutis incisione, globuli cerei aliorumque applicatione; quemadmodum Operatione sequenti sumus demonstraturi.

EXPERIMENT. III.

De Fonticulis in Artubus excitandis.

Propositis Suture Coronalis & Nuchæ Fonticulis, examinandi veniunt illi, qui in frequentiori usu sunt & in artubus excitantur, quique ad varios capitis morbos tam internos, quàm externos, infantum & pue-

puerorum motus Convulsivos ,
 Ophthalmiam , Tumores strumosos ,
 Cephalalgias , Affectus Soporoso-
 sos , Vertiginosos & Spasmodicos
 sæpius & cum successu in usum vo-
 cantur.

Excitantur istiusmodi Fonticuli in
Brachio inter musculum Deltoidem
 & Bicipitem. In *Femore* interius su-
 pra genu ad trium quatuorve circiter
 digitorum transversorum distantiam
 (si à genu ipso mensurare incipias)
 inter Vastum internum & Sartorium
 musculum. In *Pedis parte superiori*
 ad digitorum trium quatuorve latitu-
 dinem infra genu circa marginem So-
 lei , vel inter Soleum & Gastrocne-
 mium.

Parantur autem vel *Cauterio po-*
tentiali , vel *Incisione* : Cauteriorum
 potentialium descriptiones passim
 extant apud Authores Chirurgos. Si
 cui verò simplex aliquod arrideat ,
 quod tamen profundè satis & minori
 quidem cum molestia , quàm quæ
 magno cum apparatu proponuntur ,

10 EXPERIMENTA

partes corrodit, utatur Cauterio ex *Calce viva & Smegmate Hollandico* parato.

Vide
Chi-
rurg.
Barbet-
ti.

Admirandum etiam *Cauterium Barbettianum*, quod sequitur, præstat usum.

2. *Sulph. Crud.*

Arsen. alb.

Antimon. crud. aa ʒij.

Sulphuri lento igne separatim liquefacto, & Spatulâ agitato adde Arsenicum, & Antimonium pulverisatum, quæ tamdiu agitando misceantur, donec cum Sulphure uniantur & rubescant. Dein

2. *Hujus Mixtur. ʒj.*

Cap. mort. Vitriol. ʒβ.

M. F. *Pulv.* aliquoties Sp. Vin. lavandus & ficcandus.

Hoc medicamentum non tantum ad Fonticulos excitandos, sed & in mali moris ulceribus, imò Cancrosis, carnisque excrescentiis singularem sæpius habet utilitatem.

Cui itaque *Cauterium potentiale* applicare placet, Emplastrum in medio

dio foramine donatum, parti apponatur, foramini dein partem caustici admoveat, eamque pulvillo, aliòve Emplastro tegat, tum tribus, quatuor aut quinque horis effluxis emplastra removeat, & escharæ, *Emplastrum Diapalm.* singulis diebus bis, donec separatio peracta fuerit, applicet.

Nos verò incisionem, cutim videlicet manu elevando, & forfice vel phlebotomo dissecando præferimus.

Escharâ interim separatâ, vel factò per incisionem Fonticulo, globuli ex plumaceolo formati, medicamentisque detergentibus inuncti, ulceri sunt apponendi, usque dum satis excavatum fuerit. Cavitate itaque satis magnâ existente, *Globulus cereus, ligneus* aut *argenteus*, vel *pisum* eidem imponendum, quod sæpius novo substituto auferendum: Hocque tamdiu continuandum usque dum vel morbus curatus, vel virium debilitas ulterius pergere prohibuerint.

Notandum interim dari patientes, qui

qui à Fonticulis excusari possunt ac debent: Illi nimirum in quibus hi Fonticulorum rivuli aut nimis aut minus quàm par est excludunt, & quibus intolerabiles dolores excitant.

Quomodo inflammationes, vicinarum partium exesiones, ulcuscula, excrescentiæ carnosæ, aliaque Fonticulis nonnunquam supervenientia mala, tractari debeant, de iis inter alios præprimis consule *Willisium*.

Vid.
Willis.
Phar-
mac.
Ratio-
nal.
part. 2.
cap. de
Fonticu-
lis.

Quæritur denique *an Fonticuli ad sterilitatem disponant?* Resp. si gravidæ nihil à Fonticulis levaminis sentiunt atque emaciantur, omittendos eos censemus. Si verò materia vitiosa quotidie excernitur, concipere non possumus, cur Fontanellæ in his nocerent, quum tamen experientia nonnunquam contrarium monstraverit.

EXPERIMENT. IV.

De Vesicatoriis.

Ad Fonticulos commodè referuntur *Vesicatoria*, medicamenta seu Epithemata ex particulis acribus & volatilibus composita, quibus necessitate ita suadente in quadam corporis parte vasorum cutaneorum extremitates ita irritantur, ut variæ indolis humores serosos copiosè evomant, & per aliquod temporis intervallum, in aliis tamen longius, in aliis verò brevius, eosdem evacuare continent.

Usitatiores æquè ac commodiores eorum compositiones ut plurimum ingrediuntur *Cantharides*. En formulam

2. *Pulv. Canthar. cum alis*

& pedibus 3j.

Euphorb. 3℔.

Empl. de Melilot. q. s.

Incorporentur hæc manu calidâ, sumendo tantum pulveris, quantum

Em-

Emplastri massa capere potest.

Hujus portio super alutam extensa (ita tamen ut margines ejus non attingantur, quo eo melius parti impositæ adhærere possit) applicetur per horas 7. 8. 9. 12. 15.

Si cui Hildani Vesicatorium magis arrideat.

*Vid. O-
pera
Chi-
rurg.
Hildani.*

℥. Fermenti acris 3℔.

Canthar. pulv. N°. vj.

Aq. beton. q. s. F. Massa.

Vel 4. Canthar. N°. ij.

Ung. Basil. q. S.

Incorporentur hæc manu & F.

Massa.

Vesiculis satis magnis excitatis massa illa est removenda, vesiculæque leviter saltem, vel forfice aperiendæ, vel acu hinc inde perforandæ, ut materia intus collecta exprimi possit: Cavè autem cuticulam vesiculæ in modum elevatam nimis citò à cute divellas; Hæc enim epidermide suâ destituta, æris subjecta injuriis, intolerabiles patienti dolores excitare posset. Si igitur Emplastrum

solummodo aliquod huic parti superimponatur, cuticula successu temporis suâ sponte decidet.

Horum vesicatoriorum particulæ causticæ volatiles, cuticulam absque læsione penetrantes, vasculosam cutis & muscutorum substantiam profundè satis subingrediuntur, ubi si particulas crassiores viscidiorésque inveniunt, eas attenuant, falsas & acidas diffingunt atque involvunt, sicque multis morbis Catharticis & Diaphoreticis frustra impugnatis, imò exquisitissimis quibuscvis elidentibus eludentibusque remediis, finem feliciter imponunt. Particulæ verò illorum crassiores & aciores circa cutim subsistentes vasculorum quasdam fibrillas diffrigendo humores ibidem circulates ex parte impediunt, qui in superficie cutis collecti, cuticulam in vésicæ formam attollunt. Quapropter in intemperie sanguinis acida & salina vesicatoria hæc maximam afferunt utilitatem. Hinc in Scorbuto, Leucophlegmatia & quavis

16 EXPERIMENTA

vis cacochymia cum fructu applicantur. Præsertim verò in doloribus capitis pertinacibus, Vertigine, Affectibus Soporosis, Catharris, Apoplexia, Epilepsia, imò doloribus quibuscunque magnæ sæpius sunt efficaciæ.

Non tamen omnibus, prædictis morbis laborantibus, Vesicatoria conveniunt. Nephritici enim, Stranguriâ laborantes, gravidæ & puerperæ vix eadem ferunt.

*Vid.
Willis.
Pharm.
Ration.
part. 2.
cap. de
Vesicatoriis.*

Quibus denique summum pariunt dolorem, Inflammationem, Ulcuscula serpentia, Mictum cruentum, & præsertim ubi ex vasculis tanta humorum serosorum copia profluit, ut virium inde sequatur debilitas, Vesicatoria ut intermittant, Autor ero.

EXPERIMENT. V.

De Trepani applicatione.

Quamvis caput graviore vulnere læsum fuerit, non tamen semper Trepani applicationem requirit: Verum

rum ubi lapidibus, ligno, ferro, casu ab alto &c. cranium ita læditur, ut fracturam patiatur & symptomata quædam urgentia superveniant, v.g. Subitaneus in terram prolapsus, oculorum tenebricosa Vertigo, vehementis Vomitus, Narium Auriumque Hæmorrhagia, Aphonia, uti & sæpius subsequentes Convulsiones, Delirium, Febris, Sopor, Paralysis: Illis in casibus festinandum, ut per foramen arte factum tum sanguis extravasatus, tum sanies aliique vitiosi humores intra Cranium & duram matrem, vel duram inter & piam matrem hærentes excerni atque evacuari possint.

Abrafo itaque capillitio, Cranii *Novacula* integumenta *Novacula* sunt incidenda (ni fortè à vulnere divisio jam facta fuerit) per lineam simplicem aut duplicem, in crucis aut trianguli figuram, cavendo, quantum fieri poterit, Temporalem musculum, & Suturas.

Quibus peractis vulneris labia di-

18 EXPERIMENTA

De Se-
parator.
vid. So-
ling.
Tab. I.
Fig. 2.

ducenda, pericraniumque à subjecto Cranio instrumento *Separatorio* exactè abradendum. Ne verò labia quodammodo obsint, impositis plumaceolis diducta sunt servanda, illisque, si sanguinem fundant; stuppæ, styptico medicamento imbutæ, admovendæ: Si autem cruoris profusio modum excefferit, *Cauteriolo* (quod ad manus esse debet) sedanda erit.

Dein labiis plumaceolis ita diductis applicandum *Emplastrum de Betonica*, incisuris aliquot ita accommodata ut vulneri melius adaptari possit; Huic superimponendum *Emplastrum Defensivum* cum compressâ ex linteo quadruplicato factâ: Denique fasciâ *Cancer* dictâ deligatio instituenda.

Omniis hisce absolutis quieti se componat æger: cui interim Spirituosum aliquod virésque instaurans medicamentum offerendum, ne durante operatione animi deliquium patiat.

Sequenti die. (nisi periculum sit
in

in mora) deligatione solutâ, ægró-
 que decenter situato, ministrorum
 quidam caput firmiter teneat, pa-
 tientisque aures bombace obturen-
 tur, ne ingratus Trepani strepitus *Trepani*
 ipsi sit molestus. Tum prudenter & *Formam*
 circumspectè *Modiolus mas*, dein *vid. ap.*
fœmina adhibenda, cavendumque *Soling.*
 ne quid festinanter agatur. Quem in *Tab. 11.*
 finem modiolus sæpe ab osse auferen- *Fig. 4.*
 dus, & si ob continuatam circumdu- *Vid.*
 ctionem nimium incalescat, lacti *Schult.*
 vel aquæ subinde immittendus: Ubi *Arma-*
 verò scobs modioli crenis adhæret, *ment.*
scopulâ auferenda erit. *Tab. 11.*

Signum autem ad diploën seu me- *Vid.*
 ditullium nos pervenisse sanguis præ *Soling.*
 bet, ex ejusdem arteriolis læsis e- *Tab. 11.*
 rumpens; Hinc circumspectius pro- *F. 9.*
 cedendum, brachiumque in altum
 elevando suspensâ quasi manu perfo-
 ratio est instituenda, ne modiololo ni-
 mis pressio malè afficiatur dura me-
 ninx.

Notandum interim, non semper
 dignosci posse utrum ad cranii medi-
 tul-

20 EXPERIMENTA

tullium pervenerimus, quia subinde, ejus lamellis firmissimè concretis unicúmque os mentientibus, nihil planè sanguinis prorumpit. Præterea in infantibus & pueris illa dis-
 ploëut plurimum non observatur. Hinc summa in quavis ætate circa
 Trepani applicationem requiritur cautela.

*Vectin
 mon-
 strat
 Schult.
 Tab. II.
 Fig. 7.
 & Tab.
 III. F. 2.*

Ubi vacillare incipit officulum, & undiquaque æqualiter modiolum penetrasse *specillo* lato cognovimus, tentandum an blanda vi illud *Vecti* aut *Volsella* auferre, vel *Elevatorio tripede* extrahere possimus. Quo facto foraminis in ambitu asperitas læviganda est *Lenticulari* instrumento. Dum operatio peragitur, non inconvenienter *Sartago* ignita super patientis caput suspenditur, ad aëris injurias temperandas.

*Serrulam
 vi-
 de apud.
 Soling.
 Tab. II.
 F. 9.*

Si *isthmus* aliquis fracturam inter & partem perforatam observatur, *Serrulâ* tollendus erit.

F. 9.

*Soling.
 Tab. I.
 Fig. 8.*

Partis denique cujusdam *depressio Elevatorio Biptoide Solingii* aut *Tri-
 plo-*

ploide *Schulteti* elevatur.

*Schult.
Arm.*

Spontè si non exeat sanguis fa-
niefve , *decussorio* instrumento de-
Tab. 111. F. 3.

primenda erit dura mater , utque ma-
teria in cranii cavitate collecta eò fa-
cilius exitum inveniat, clausis naribus
*Schult.
Arm.
Tab. 11.
F. 10.*

& ore spiritum contineat patiens,
sic pressò cerebro profundius con-
tenta prorumpent.

Ad duræ matris mundificationem
immittendum foramini *Mel Rosac.*
cum *tantillo Vini Spiritu* , cui mem-
branæ , Sindonis chremesino colore
tincti portiuncula superimponen-
da: & , ne particula dicta locum mu-
taret , filum ei adalligandum. Qui-
buscum tamdiu continuandum, donec
humores extravasati non amplius
prodeant , & Symptomata evanes-
cant.

Interim ut os exsiccetur *pulveres*
Cephalici ipsi adspargendi. Vulneris
insuper cutanei curatio medicamen-
tis *digestivis* , ut sunt *Balsam. Pe-
ruvian. Copayv. Hispanic. Aqua-
pend.* perficienda. Caput denique to-

22 EXPERIMENTA

to curationis tempore pannis, ne ab aëre frigido lædatur, bene coope-
riendum.

Si verò ex ipsa dura matre caro molliuscula & fungosa (cerebri fungus dicta) propullulat, ea quantocyus auferenda & absumenda, non acribus, non corrosivis medicamentis, sed exsiccantibus, (ut vocant) aspersione videlicet *pulveris Sabinæ*, vel pulv. *Marchetti* sequenti:

Vid.
Mar-
chet. Ob.
Chi-
rurg.
VIII.

2. *Schænanthi & Spicæ Nard.*
aa. q. s.

Nonnunquam verò *fungus* iste tantum sumit incrementum, ut necesse habeamus filo serico eundem arctius circa radicem tamdiu ligare, donec succo nutritio destitutus emarcescat, tandèmq; decidat. Aliàs in principio operculum ex *lamina aurea* vel *argentea* ita apponitur duræ matri, ut carnis fungosæ proventus compressione istâ impediatur.

Contingit aliquando, ut superior cranii tabula punctim lædatur: Quo in casu *Trepano Exfoliativo* utendum,

dum, ac eousque os abradendum, ^{Vid. Soling. Tab. 11. F. 1. 3.} donec punctura dispareat, ejusque vestigium non amplius conspiciatur.

Os Frontale notabiles habet cavitates; quapropter fracturam passum multis imposuit cerebrum graviter vulneratum credentibus, quum tamen non nisi superior ejus tabula, longè satis ab inferiori remota, læsa fuerit.

Dantur casus, in quibus fracturæ cranii suspicio quidem adest, ubi tamen sola cutis incisio sufficit, sanguine enim extravasato, pericraniumque malè afficiente, factâ viâ, exeunte, symptomata remittunt.

Sic etiam *fissurâ* satis hianti cranio inflictâ, ut pus per eam exire possit, perforatio ejus minimè est necessaria.

Necessitate urgente cranium sub Temporali musculo fracturam aut fissuram agens perterebrare licebit, dummodo secundum carnosarum fibrarum longitudinem incisio instituitur.

24 EXPERIMENTA

Depressio cranii præprimis in pueris non semper requirit Trepani applicationem : Nullo enim urgente symptomate notabili , capilli tantum circa locum depressum sunt abradendi , & pars affecta *fomentis cephalicis* calidè fovenda. Cranium namque depressum quamvis maneat , rarò tamen patienti periculum portendit.

Cucurbit. vide apud Soling. Tab: 1. Fig. 10.

Cranii in pueris depressi restitutionem , quam ope *Cucurbitulæ stannæ* nonnulli intendunt , improbamus , quoniam hoc modo , integumenta à subjecto osse facilè separantur , cranium remanente depressio.

Quæritur an Duram matrem secare liceat ? Respondetur : Ubi certò constat materiam inter meninges hære , incidendam eam (licet non sine periculo) censemus. Medicus interim & Chirurgus suæ quoque famæ consulant , oportet.

EXPERIMENT. VI.

De Strabismo.

Oculorum musculis paralyfi seu convulsione laborantibus, vel nimium relaxatis, vel mala consuetudine contortis, antagonistæ magis contrahuntur vel extenduntur, oculusque versus unum aut alterum latus deflectit. Si enim musculus oculum adducens affectus, tum nasum seu canthum majorem, si abducens canthum minorem respicit.

Primum nati infantes præ reliquis hoc malo afficiuntur, quod illorum muscoli admodum tenelli à leviori causa affici possint; Imò in cunis jacentes solâ lucis pertinaci aspectione (potissimum visio obliquè si fiat versus candelam ardentem vel lucidas fenestras) Strabismum incurrere experientiâ constat. Non rarò ab inopinato terrore, fulgure, frequentius autem à convulsionibus Epilepticis infantibus supervenientibus, hoc

26 EXPERIMENTA

malum ortum duxisse , compertum est.

Summè itaque necessarium erit , matres ita componant cunas , ut candelam ardentem^o , aliāmye lucem obliquè aspicere infantes non possint ; Si verò oculus quodammodo jam distortus sit , contrarium priori situm componere convenit , ut oculus affectus sensim motui naturali iterum assuescat.

Ubi distortio versus nares observatur , nonnulli floccos chremesino colore tinctos angulo externo apponunt , ut hos continuò respicientes oculi pristino statui restituantur.

His verò incassum tentatis , *larva* duobus foraminibus oculorum regioni oppositis prædita , faciei superimponenda , ut ita infans per dicta foramina lucem intueri necesse habens , oculos in linea recta objecta aspicere iterum erudiat. Cujus larvæ delineationem Vid. apud *Schultetum*.

Schult.
Append.
Tab. IX.
F. 6.

Si verò Oculi distortio ab humore acriori alterum ex musculis vellicante

te & contrahente ortum duxerit ,
Cataplasma ex Lacte dulci cum pane
bis cocto & tantillo Croci paratum ca-
 lidè oculo applicandum , quod acri-
 moniam temperando , sæpius leva-
 men attulit.

Si ex paralyfi malum oriatur , *An-*
tiparalytica conducunt , sic Fetus ,
 quos *Salv. Aneth. Beton. Hyperic.*
Rut. &c. ingrediuntur magnæ sæpius
 sunt efficacix.

Hæc autem speciatim locum ha-
 bent in primum natis , infantibus &
 pueris : In adultis enim partium tu-
 bulis durioribus , fibrillisque crassis ,
 rigidis & inflexilibus gaudentibus ,
 inemendabile ferè malum Strabi-
 smus esse solet.

EXPERIMENT. VII.

De Cataractæ Depositione.

Circa oculos elegans & subtilissi-
 ma occurrit Operatio , quam
Cataractæ depositionem vocant.
 Contingit enim non rarò membranu-
 lam

28 EXPERIMENTA

lam quandam five pelliculam adhæ-
rere internæ uveæ parti, ubi foramen
pupilla dictum conspicitur, quâ in-
terveniente radii ab externis obje-
ctis procedentes, ad retinam usque
nervumque Opticum penetrare ne-
queunt.

Non tamen ubique eodem modo
fese habet: Aliquando enim pupil-
lam ex parte tantum pellicula tegit;
subinde ad medietatem usque eam
obumbrat, imò nonnunquam totam
obscurat.

Quandoque malum in ipso humo-
re crySTALLINO hæret, cujus antica
superficies opaca reddita colorem
mutat, salvo manente humore a-
queo.

Affectus hic pro Cataracta ab im-
peritis habitus, Cataracta propriè
non est, sed CrySTALLINI humoris ob-
structio à particulis terrestribus, nullâ
arte tollendis, ortum trahens.

Membranæ istius colores multum
inter se variare solent: aliquando e-
nim albicanti, nonnunquam gryseo,
su-

subinde vitreo, quandoque flavo, mox viridi colore prædita conspici-
tur; sæpe chalybis aut castaneæ co-
lorem æmulatur, & non rarò nigri-
cat. Melioris autem notæ membranæ
sunt quæ lividæ, & perlarum instar
coloratæ videntur.

Notandum interim hoc loco ve-
nit, quòd Iris in Cataractâ laboran-
tibus aliquando, veluti in sanis, con-
trahatur & dilatetur. Subinde verò
aut contracta aut dilatata, firmissimè
cum ipsa Cataracta conjuncta immo-
bilis maneat, unicúmque quasi cor-
pus efformet. Id quod facilè explo-
ratur, si palpebræ clausæ leni frictio-
ne agitentur, iisque apertis oculus
subitò inspiciatur.

Antequam Cura instituatur exa-
minandum, an Cataracta sit inci-
piens, an verò confirmata.

In incipienti, externè singularem
usum habet Infusum Croci Metallo-
rum, ut & sanguis columbinus cali-
dè adhibitus. Vel

24. *Succ. Express. Chelidon.*

30 EXPERIMENTA

Fœnicul. aa. ʒiʒ.

Vin. alb. Gallic. ʒiiij.

Fol. Majoran.

Euphrag.

Rut.

Flor. Rosar. rubr. aa. pj.

Fel. bovin. ʒʒ.

Aloes.

Myrrh. aa. ʒj.

Caphur. ʒʒ.

F. S. a. destillatio ex MB.

Sequens etiam mixtura laudem meretur.

4. *Aq. Fœnicul. ʒx.*

Regin. Hungar. ʒiʒ.

Sp. Sal. Armon. gutt. viij. M.

Practici nonnulli hoc in casu Mercurialibus utuntur, quibus ejusmodi concretionem membranaceas dissipatas se vidisse asserunt.

In confirmata verò Cataracta talia medicamenta perperam adhibentur, nihilque planè efficiunt. Hinc ad Chirurgiam unicè tanquam ad sacram anchoram confugiendum. Quæ tamen non semper locum invenit:

I. Videlicet cùm æger de dolore Capitis pertinaci diu conquestus, eodem adhuc laborat.

II. Ubi febricitat, aut in alium morbum, vel notabilem sanguinis intemperiem aut Cacochymiam incidit.

III. Quando Cataracta ad nigredinem aut flavedinem vergit, vel plumbei coloris conspiciatur.

IV. Dum factâ palpebræ frictione, Iris neque dilatatur, neque contrahitur, sed in suo situ permanet immobilis.

V. Denique, si humore aqueo & Iride benè constitutis, malum hæreat in humore crystallino.

Præterea utrum Cataracta matura sit nec ne examinandum. Cataracta nondum ad maturitatem perducta cognoscitur

I. Si post factam palpebræ frictionem, pellicula in partes divisa & mobilis conspiciatur.

II. Si radios candelæ, phialam aquâ repletam transeuntes, percipiat, colo-

32 EXPERIMENTA

colorésque quodammodo adhuc distinguat. Quibus in casibus Operatio non est instituenda, sed in aliud magis opportunum tempus differenda.

Ubi Cataracta jam matura, (quod in aliis citius, in aliis tardius accidit) sequenti methodo procedendum.

Corpore purgato, die sereno & lucido horis matutinis, deponatur æger in fedili lumine adverso, hinc oculus sanus obligeretur, mox Chirurghi hypochondria brachiis suis amplectatur, totoque Operationis tempore quietum se teneat. Caput interim patientis ministrorum unus à posteriori parte immobile contineat.

Nonnullis in more positum est oculum affectum prius masticati fœniculi halitu irrorare, palpebrasque nonnihil fricare, quod tamen nos summopere necessarium non putamus.

Acum delineatam vide apud

Schult.

in Ar-

mam.

Tab.

VIII.

F. 2.

Acus itaque per pannum laneum aliquoties transmittatur, ut parum incalascet, aptiorque operationi evadat : Mox Chirurgus palpebram aperiat,

riat, ægróque ad angulum majorem oculum ut convertat, injungat. Tum dextrâ manu si sinister, sinistrâ si dexter oculus laboraverit, unico ictu, ac pressione aliqua tunicæ Corneæ, straminis distantia ab Iride acum imponat, quæ sensim quasi te-
rebrando per Corneam adigatur; Ubi jam nullam sentit Chirurgus renitentiam, signum est intra oculi bulbum acûs cuspide perventum; tunc ad ipsam pelliculam inclinanda acus, cujus cuspide paulatim illa separanda ab Uvæ margine, ejusque parte superiore versus inferiorem; dein leniter vertendo intra oculi bulbum ad angulum oculi externum paulo vehementius deprimenda, donec ibidem hæserit.

Quod si inter operandum refractariè ad superiora iterum ascendat, vel in minimas partes abeat, tunc Cataracta tota, aut partes ejus humiliori loco ad aliquot momenta detinendæ sunt, ne finitâ Operatione pupillam oculi rursus petant.

Operatio dum peragitur, sedulò cavendum, ne CrySTALLINUS humor & sanguinea tunicarum vascula duriori attactu lædantur; iis namque læsis aqueus humor sanguineus, malumque immedicabile reddi posset.

Hiscè peractis acus prudenter retrahenda & extrahenda, oculoque læso *Collyrium ex Aq. Rosar. Album. ov. conquassat. & tantill. Alum.* cùm linteo duplicato admovendum, & sanus æquè ac affectus oculus devinciendus erit. Postea capite elevato quieti se componat, sobriè & abstinenter per aliquot dies vivat, cibisque liquidis utatur.

Duæ verò in hac Operatione occurrunt difficultates. I. Quod acutior acus facillimè quidem per Corneam trajiciatur, sed ad Cataractam deprimendam minus conveniat propter cuspidis tenuitatem, quæ facilè aut pelliculam in partes dividit, aut vasa sanguinea lædit. II. Quod acûs cuspidis, si obtusior fuerit non ita facilè Corneam perforet, præprimis
in

in iis, in quibus Cornea admodum dura existit.

Hinc novo experimento, & felici ^{Acum delineationes} successu instituto, duplici scilicet ^{vide infra post indicem} *acu* utimur, alterâ *acutâ* & *excavatâ*, alterâ obtusâ. Acutâ perforatio instituitur ^{Fig. 1.} sine terebratione tamen: mox eadem ^{Fig. 11.} paulisper retracta cavitate suâ excipit cuspidem alterius actis, sed obtusæ, per foramen acu excavatâ institutum facilem jam viam invenientis. Remotâ itaque acu excavatâ, obtusâ, eo quo suprà dictum est modo, Operatio absolvitur.

EXPERIMENT. VIII.

De Oculi Symphysi.

Superiores palpebræ cum inferioribus nonnunquam ita connascuntur, ut eas aperire planè nequeat patiens. Quo in casu ope lanceolæ portio earum prudenter separanda, reliquumque forfice (cujus altera extremitas cuspidè obtusâ aut quodammodo rotundâ prædita est) incidendum.

36 EXPERIMENTA

dum. Factâ incisione *Collyrium* ex cicatrisantibus & leniter astringentibus adhibendum: Externè videlicet *ex Album. ovi. Alum. & Aq. Rosar.* Intra palpebras autem *Collyr. ex Aq. Plant. cum Tut. præparat.*

Coalescente verò palpebræ interiori superficie cum ipso oculi bulbo, videndum, an illa cohæsiō latè se extendat. Quod si tanta non sit, Emplastro glutinoso palpebra aperta tenenda, & *forfice tenuiori* vel *lanceolla* subtiliori prudenter separanda erit.

Post separationem *Collyrium* præscriptum convenit, cicatrîxque introducenda; quod tamen non semper succedit, sed nova nonnunquam subsequitur adhæsiō; Tum verò præstat *laminam* ex pergamena cum *Tincturâ astringenti* vel *Vino Tint* coctâ, ad convexam oculi superficiem efformatam, parti separatæ interponere. Singulis verò diebus hæc interposita lamina renovanda, novâque in prioris locum substituenda, donec tandem

dem ad cicatricem vulnus perducatur, admoto externè leniter astringenti collyrio.

EXPERIMENT. IX.

De Oculi Cicatrice albicante.

Cornea Oculi tunica pellucida, non rarò deformis redditur maculâ quâdam albicante, ingratum ipsi colorem inducenti. Hæc Iridem sæpius tegit sine notabili tamen incommodo. Aliquando ipsam pupillam adeo obnubilat, ut radiis ab objectis versus oculum tendentibus ingressus denegetur, patiënsque magnum ita patiatur visus impedimentum.

Malum si altas nondum egerit radices, conveniunt Collyria de acedine parumper participantia, v. g.

4. *Aq. Fœnic.*

Euphrag. aa. ʒiv.

Tut. præpar. ʒj.

Vitriol. alb. ʒij.

M. & leni ignis calore coquantur parum, Colaturæ guttâ unâ aut al-

38 EXPERIMENTA

terâ bis terve de die oculus irroretur. Si verò adfuerit inflammatio; Colaturæ possunt addi *Caph. gr. xv.*

Cæterum egregius est pulvis aliquis scaber, quo non rarò maculæ hujus superficies abraditur atque consumitur. e. g.

4. *Bol. Armen. (vel potius Tut. ppar.) 3j.*

Pulv. Off. Sepiæ. 3ß.

Sach. Cant. alb. 3j.

M. F. Pulv. subtilissimus ter de die oculo inflandus.

EXPERIMENT. X.

De Oculo Artificiali.

Variolæ, Morbilli, Inflammationes, Vulnera, Ulcera &c. aliquando adeo malè afficiunt oculum, ut vel visum destruant, vel oculum exedant atque consumant, vel turpi cicatrice deformem reddant.

Quoniam verò irreparabile hoc malum est, artis Chirurgicæ Cultores Artificialem Oculum sibi fabricari cura-

ra-

Oculus
Artifi-
cialis
delinea-
tos v. a-
pud.
Schult.
in Ap-

pend.
Tab. IX.
Fig. 1.2.
3. &c.

Hoc autem ut felicius peragatur ,
ante applicationem Oculi Artificialis,
applicetur prius lamina quædam
plumbea , eodem modo excavata ,
quam per biduum aut triduum gestat
patiens , ut ita malè constitutus ocu-

40 EXPERIMENTA

lus ejusmodi capsulæ vel vitreæ, vel aureæ deinceps applicandæ, sensim affluescat.

EXPERIMENT. XI.

De Polypo Narium.

Narium cavitatem internam tumor quandoque occupat, *Polypus* dictus, modò carnosus, modò pituitosus, colore aliquando rubicundus, lividus vel obscurus, subinde molliusculus, vel cartilagineus, pedunculo suo nonnunquam pendulus, vel multis in locis narium tunicæ internæ annexus, quo nares non tantum clauduntur, sed respiratio & loquela præsertim ubi post Uvulam sese extendit, notabiliter præpediuntur.

Præter intemperiem in ipsa massa sanguinea quærendam, non rarò Ulcera, Hæmorrhagia narium, Coryza, Catharri, Casus, hunc affectum præcedunt. Licet autem ut plurimum sanguinem non fundant Polypi, aliquando
tamen

tamen sanguinem fundentes, aut etiam cum Lunæ phasibus incrementum & decrementum fumentes, conspiciuntur.

Si illorum color lividus, plumbeus, aut si tumor canerosus conspicitur, difficillimè restituantur. Nec ita facilem curam admittunt, qui carnosus & duriores; faciliorem verò, qui albicantes, molliusculi & unico pedunculo penduli apparent.

Curatio absolvitur vel medicamentis, vel filo, vel ferro. Filum tamen non ubique convenit, quod satis altè Polypo ligatura injici nequeat. Si cui tamen hac methodo Polypum exstirpandi animus, procedat uti *Hildanus* in Trago Scirrroso, ex aure propullulante, *Observ. 1. Cent. 3.* ubi instrumenti & fili usum distinctè proponit.

Quidam ex amicis Chirurgis utitur eadem instrumenti formâ, sed minori, quali Uvula refecatur.

Alii fili usum declinantes, medicamentis utuntur primò mitioribus,

42 EXPERIMENTA
dein fortioribus corrosivis.

Observandum interim ut Narium interior tunica sana adhuc muniatur, & obducatur Unguento albo Caphurato, Populeo, Refrigerante Galeni, aut Nutrito, ne particulæ medicamentorum applicandorum nimis acres partes lædant sanas.

Polypo itaque tollendo sequentia inserviunt,

24. *Succ. Granator. coct. inspiss. q. pl. quo Polyp. oblinatur.*

24. *Cortic. Granator. & Sabin. F. Pulv. Polypo admoventus.*

24. *Cap. Mort. Vitriol.*

24. *Vitriol. Alb. pulver.*

24. *Cap. Mort. Vitriol. Subtil. pulv.*

Ung. Egypt. liquidior. q. pl.

24. *Alum. cum Bolo Armen.*

24. *Spir. Vitriol. cum Aq. Plantag.*

24. *Aq. Fort. cum Aq. Solan.*

Subinde radicitus exstirpantur aquâ cum Mercur. Sublimat. coctâ. vel

24.

4. *Vitriol.**Ærugin.**Alum.**Mellis aa. q. s.**M. F. cum Aceto Unguentum molle.*

Notandum autem, tenuiora medicamenta penicillo, majoris verò consistentiæ linteis carptis esse ad-movenda.

Verùm hæc aliquando nihil juvant, sed instrumento, *Forfex can-*
nulata dicto, Polypus auferendus ve-
 nit; Cujus instrumenti effigies exstat
 apud *Severinum* lib. 1. de Efficaci
 Chirurgia p. 115.

Præstantius autem illud instrumen-
 tum foret, si in concava parte superio-
 re duobus aut tribus dentibus quadra-
 tis & acutis esset præditum, qui fir-
 mius dictum tumorem apprehendere
 possent.

Extracto Polypo reliquiæ inuran-
 tur ferro ignito per Cannulam nari-
 bus immisso, ut ita Polypus radicitus
 extirpetur; aliàs enim facilè recru-
 descens malum difficulter per medi-

44 EXPERIMENTA

eamenta Caustica & Astringentia restitui possent.

Non tamen ubique ferro ignito utuntur: Extracto enim Polypo admoventur Spiritus Vini cum melle rosaceo mistus, eoque solo post extractionem patientes curant.

Solus etiam Sp. Vini, vel Tinctura Cinamom. cum melle Rosaceo, cum successu admoventur.

Dexterrimus quidam Chirurgus, experienciâ aliquoties edoctus, Extractionem dissuadet, & aquâ solummodo Calcis utitur, quâ sæpius Polypum tangit, quâque nuper adhuc Polypum, ad labii superioris oram pendulum, felicissimè sustulit.

EXPERIMENT. XII.

De Hordeolo & Grandine.

In palpebra superiori concrescit aliquando tuberculum rotundum & pellucidum, mobile simul, atque digiti pressuræ cedens. Græcis χαλάζιον vocatur; Latinis *Grando*.

A-

Aliud ejusdem ferè naturæ tuberculum in palpebrarum margine piloso occurrit, *Hordeolum*, ob hordei grani similitudinem, nuncupatum.

Sæpe in Abscessum abeunt, & spontè rumpuntur. Quod si non contingat, acûs beneficio capitulum albicans aperiendum, & materiâ intus collectâ expressâ, Emplastrum Cicatricans imponendum.

Ubi ex pedunculo pendulum conspicitur tuber, ligatura ipsi erit injicienda, quæ quotidie arctius contracta tuberculum tandem separare valet.

Durius quandoque occurrens tuberculum, pulticulâ sequenti ad maturationem perducendum.

4. *Medull. pan. alb. ʒiʒ.*

Croc, ʒβ,

Vitell. Ovi N. j.

Lact. Vaccin. q. s.

M. F. Cataplasma, quod duobus linteaminibus Cambricenisibus impositum applicetur.

46 EXPERIMENTA

Factâ suppuratione procedendum ut suprà.

Si acrior fuerit materia, ab eâque palpebræ superficies cartilaginea cor-
roſa appareat, abraſâ prius superfi-
cie læſâ, imponatur *Alb. Ov.* cum
Melle Roſac. permixtum.

Trajectionem fili, in modum ſeta-
cei, utpote nimis moleſtam & even-
tûs dubii, quicquid alii contradicant,
non approbamus.

Si in interna palpebræ partē, ocu-
lum tangente, Hydatides exiguæ, a-
liæve tubercula conſpiciantur, illa
maturè aperienda, iisque *Alb. Ov.*
conquaffat. cum *Aq. Roſar.* appli-
candum, cavendûmque, ne palpebra
eum oculi tunica concreſcat.

EXPERIMENT. XIII.

De Hypopyo, ſive Oculo purulento.

Afficitur aliquando Oculus, quam-
vis rarius, affectu quodam,
quem Græci *ὕμπερ*, Latini *Saniem*
in Oculo vocant. Eſt autem nihil a-
liud

liud, quàm collectio materiæ purulentæ mobilis, in ipso oculi bulbo conspicuæ, quæ subinde pupillam occupando, lucis radios excludit visumque destruit.

Causam agnoscit vel Externam, vel Internam.

Externè oriri potest à Casu, Ictu, Contusione, Vociferatione, Vehementioribusque quibúvis exercitiis, quibus vasculum aliquod sanguineum, tunicæ Uvæ læsum, sanguinem sub forma sanguinis effundit, qui brevi temporis intervallo materiæ purulentæ faciem assumens, huic malo viam sternit.

Cui quoque obstetricari possunt Ductus nostri Aquosi solito patentiores redditi, varias unà cum aqueo humore particulas crassiores, à reliquo sanguine divortium facientes transmittendo, quæ in oculi bulbo coeuntes, materiam purulentam representare videntur.

Internè verò non semel Hypopyum portendit, gravis Dolor capitis
diu

diu perdurans, continuóque excrucians, à corrosivo & acri sanguine ortum trahens, qui dicta vascula lædendo, materiámque ejusdem indolis in oculi bulbum exspuendo, fores ipsi pandit.

Inter medicamenta externa commendamus sequens, vel huic simile Collyrium:

℥. *Aq. Rosar.*

Fœnic. aa. ʒij.

Tut. præpar. ʒß.

Antimon. Diaph. ʒj.

Tinctur. Croc. ʒj.

Aq. Regin. Hungar. ʒß.

M. F. Collyrium ter quaterve de die calidè adhibendum.

Eo namque aliquando, materiâ purulenta incisâ & attenuatâ, pristinus oculis vigor iterum conciliatur.

Materiâ vero in oculi bulbo hærente nimis crassâ, nullisque medicamentis tam externis quàm internis auscultante, sunt qui patientis caput tamdiu motitare solent, donec ipsa materia loco mota, in varias abeat parti-

particulas, externis deinceps medicamentis discutiendas.

Verum enimverò Methodum illam patienti nimis moleſtam planè improbamus, cùm tam arctè inter ſe cohærentes particulæ hoc modo à vinculis ſuis liberari nequeant.

Præſtat itaque inſtrumento, huic Inſtrument. v. apud vanMe-keren Cap. lxxi uſui convenienti, tunicam Corneam ſecundum fibrarum ductum extra Iridem, ſimul & ſemel pertundere, ut Sculpt. in Append. Tab. xlii. materiæ ibidem collectæ pateat exitus. Si verò non ſufficienter prodeat, oculi bulbus parumper comprimens, mox fibris ſeſe jam contrahentibus ſequens Collyrium admo-
vendum :

℞. *Aq. Plantag.*

Rosar. aa. ʒvj.

Sief albi ʒj.

Sem. Cydon. ʒij.

M. F. Collyrium.

Quo ſolo poſt factam incifionem curatio nonnunquam abſolvitur.

Quod ſi vulnuſculum inſlictum difficilius conſolidetur, *Aqua Plan-*
tag.

50 EXPERIMENTA

tag. cum Album. Ov. conquass. & tantillo Croc. applicandum.

Si verò cicatrix oculi superficiem deformem reddat.

2. *Aq. Plantag. ℥ij.*

Tut. præpar. ℥ij.

Lap. Calam. ℥j.

Sach. Cant. alb. zijß.

M.F. Collyrium bis tēve quotidie adhibendum.

EXPERIMENT. XIV.

De Aurium Chirurgia, Ceruminibus &c. extrahendis.

Cerumen, auriumque fordes meatui auditorio inhærentes, eum aliquando ita obturant, ut surdaster reddatur patiens, imò ipsam sæpius incurrat surditatem.

Auriscalp. v. apud Soling. Tab.

III. Fig. 10. & 11.

Quo in casu (si molliuscula fuerint cerumina) *Auriscalpio* extrahenda erunt, probè cavendo, ne inter extrahendum Tympani membrana, cutisve meatus auditorii glandulosa, lædatur.

Si

Si quædam Ceruminis portio membranæ firmiter annexa maneat, dictoque instrumento ab eadem avelli nequeat,

4. *Hydromell. Calid. q. s.* quo ope Syphonis aliquoties auris eluatur, ita enim de duritiæ sua remittit, feliciusque extrahitur. Eodem quoque auriscalpio vel ferramento, si linteam carptum ei affixum, eruitur.

Ad Lapillum, Nucleum ceraforum, simileve durum corpus, meatum auditorium obstruens, extrahendum, variæ formæ Auriscalpia requiruntur.

Ut verò eò facilius Operatio peragatur, olei alicujus guttæ aliquot auriprius instillandæ.

Piso eundem meatum obturante, & in magnam molem intumescente, instrumento, *Auris Speculum* dicto, utendum, quò meatus auditorius, diductis ab invicem lateribus, facilius inspiciatur, & faba pisumve Auriscalpio melius extrahantur.

Quod tamen certius aliquando per-

52 EXPERIMENTA

agitur, si oblato sternutatorio caput concutiat. *Ubi dicitur, si oblato sternutatorio caput concutiat.*

Globulus ligneus aut plumbeus eodem modo erit extrahendus, non verò *Terebello*, quo globuli ex aliis partibus eruuntur; eo enim hoc in casu premuntur nimis; & pressi non rarò Tympani membranam graviter afficiunt.

*Vid.
Sculpt.
Auctar.
secund.*

Aliquando *Turunda* altius immissa extrahi facilè nequit, ipsamque surditatem inducit. Quo in casu si nec forcipe nec Volsellâ quid proficimus; *instrumento*, cylindro acutiori donato, extractio facilè peragitur.

Quod si Animalcula, v. g. Muscæ, Araneæ & id genus alia insecta auris meatum fuerint ingressa, spongiæ portiuncula stylo ferreo alliganda, quæ refinâ Terebintinæ imbuta auri immitatur: quâque dum animalculum ipsi adhæret, haud difficulter extrahitur.

Si verò ex voto res nondum successerit, immisso liquore amaricante v. g. *Succo Absinth. Cent. minor. Tinct. Card. bened. Oleo amygd. amar.*

mar. Ol. Tanacet. necantur atque eruuntur. Quo artificio etiam vermes, in meatûs auditorii ulceribus prognati, interficiuntur.

EXPERIMENT. XV.

*De Aurium Excrescentiis; Dolore
& Tuba Acovistica.*

Excrementiæ Aurium carnosæ vel fungosæ prudenter sunt tractandæ; forfice nimirum vel cultello, si possibile, abscindendæ, partique læsæ stypticum parum aut nihil de acrimonia participans, ne membrana Tympani lædatur, applicandum: mox tûrunda durior Unguento cicatricante oblita, & pulvere *C. C. Ust.* aspersa immittenda.

Aliàs optato cum successu ejusmodi excrescentiæ iisdem medicamentis, quibus carunculæ in meatu urinario, curantur.

Hinc medicamentum sequens maximoperè commendamus,

4. *Off. Sep.*

Tut. præpar. aa. ʒij.

C. C. Ust.

54 EXPERIMENTA

Aloës lot.

Arist. Rot. aa. 3j.

Alum. Ust. 3ß.

M. F. Pulvis Subtiliss.

Dein 4. Ol. Rosar. 3ij.

Litharg. aur. 3j.

Coq. ad Emplastri consist. tunc ab igne removeatur, & addatur prædictus Pulvis, misceanturque ad ignem tamdiu, donec duriusculum evadat medicamentum.

Hujus portiuncula excrescentiæ admota eandem sensim & sensim consumit.

Nonnunquam meatus auditorius membranâ quâdam sicuti Velo expanso clauditur, quæ pertundenda, & pertusa cicatricanda erit.

Si verò illa membrana prope Tympani membranam conspiciatur, eamque tegat, cave operationem instituas, sed manum retrahas.

Aliquando aures intolerabili afficiuntur dolore. Quo in casu sæpius cum successu adhibetur sequens,

4. Lact. muliebr. 3ß.

Croc.

Croc. gr. xij.

*Decoct. Chamom. vel Fœnu
græc. ℥iij.*

Sach. Saturn. ʒj.

Hujus Mixturæ portiuncula auri
calidè immittatur.

Si dolor nimis vehemens adhuc
urgeat,

℥. *Ol. Sem. papav. ℥iβ.*

Caph. gr. V.

Op. Crud. gr. ij.

M. & Auri instillentur.

Opiatis tamen non utendum nisi
urgente necessitate.

Quomodo inflammationes, Ab-
scessus, & Ulcera sint tractanda, de
iis consulantur Autores.

In quavis Surditate aut obauditio-
ne, medicamentis non cedente, con-
venit *Tuba Sonorifera*, seu *Acovi-
stica*, quam ægri propriis auribus ada-
ptant, ut sonum distinctius perci-
piant.

*Tubæ
delineat..
vid. in-
fra post
Indicem
Fig. III.*

Si verò aurium adfuerit Tinnitus
Tubæ rarius prodesse solent.

EXPERIMENT. XVI.

De Aure perforanda.

Matronæ quædam & Puellæ auris lobum nonnunquam perforari cupiunt, ut per foramen arte factum annulus traducatur, quem vel ornatus gratiâ, vel (uti perhibent) pro quibusdam oculorum affectibus mitigandis, pendulum gestant.

Operatio hæc facili modo sequenti methodo peragitur: Lobus levi frictione agitatus, loco perforando atramento prius notato, acu modò ignitâ, modò non ignitâ perforatur, annulusque trajicitur.

Non rarò autem contigit, annulum ex aurè pendulum, foraminis facti latus inferius duriori attactu premendo, tandèmq; dilacerando, decidisse, hiatu quodam cum turpi cicatrice remanente.

Ad huic malo succurrendum, Chirurgi conveniens excogitârunt instrumentum, quod *Forcipem Cannula-*
tam

Fig. 1.

Fig. 2.

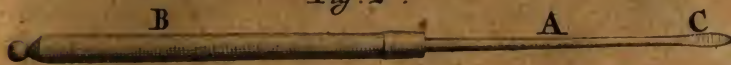

Fig. 3.

Fig. 4.

tam vocant : cujus beneficio , loco ^{Forci-}
 perforando prius notato , lobi parti- ^{pem vid.}
 cula justæ magnitudinis (annuli sci- ^{apud}
 licet trajiciendi crassitiem circumfe- ^{Soling.}
 rentiâ adæquans) aufertur , patu- ^{Tab. 17.}
 lûmque foramen relinquitur: mox an- ^{F. 3.}
 nulus Unguento aliquo cicatricante
 v. g. *Minio* , *Diapomphol.* & sim.
 oblitus traducitur , sicque sine nota-
 bili incommodo foraminis latera faci-
 lè consolidantur.

EXPERIMENT. XVII.

De Hydrocephalo.

Datur Hydropis species υδροκέφα-
 λον Græcis dicta , ab obstructis
 aut disruptis Vasis Lymphaticis capi-
 tis originem trahens. Hinc Tumores
 & aquæ collectiones in eo fiunt vel
 externè vel internè. Externè inter
 cutim & cranium , Internè inter Cra-
 nium & Duram matrem , nonnun-
 quam inter Duram & Piam matrem ,
 subinde inter Piam matrem & cere-
 bri Corticem , vel denique in ipsis ce-

58 EXPERIMENTA

rebri Ventriculis aquæ colliguntur, quibus caput in monstrosam magnitudinem extenditur.

Infantes frequentius hoc malo corripuntur quàm adulti, quoniam eorum vascula, justò adhuc molliora, levi negotio extendi, nimis verò extensa facilè disrumpi possunt. Sanguine insuper succisque ab eo dependentibus crassioribus & ad obstructionem magis aptis sunt præditi.

Chirurgus prudenter hîc procedat summopere necessarium putamus; Chirurgiâ enim, incisione & perforatione institutâ, nunquam Hydrocephalum restitutum audivimus, sed omnes, in quibus Operatio fuit administrata, extinctos inde fuisse, Practici fide dignissimi unanimiter testantur.

Si malum internè à lymphâ crassa & viscida, Vasa Lymphatica obstruente, originem traxerit, medicamenta Volatilia atq; Sudorifera, Diureticis maritata, internè assumpta, utramque absolvunt paginam.

Ex-

Externè Cataplasmata, vel Fots
capiti calidè admovenda v. g. Ex *Fol.*
Artemis. Major. Roris mar. Absint.
Caph. & Croco cum s. q. *Vin. alb.*
Gall. quod bis terve de die renove-
tur. Vel

2. *Pulv. Rad. Cucum. Asinin.*
Irid. aa. 3ß.

Sem. Cumin. 3j.

Farin. Fabar. 3ij.

Flor. Meliss.

Anthos. q. pl.

*Cum Vino F. Cataplasma eodem mo-
do applicandum.*

Hoc Cataplasmate Practicus qui-
dam singulari cum successu fuit usus.

Nonnulli fasciæ adminiculo, quam
Capitalem Latini, *La Capelline* Gal-
li vocant, quaque totum caput ob-
volvunt, Hydrocephalum restitue-
re conantur, sed irritò planè conatu.

Si verò malum fuerit externum,
& in principio, vel si leviori humo-
ris extravasati pressione, Sutura à
se invicem recedant, imposito prius
Emplastro de Cumino, dictâ fasciâ
pa-

60 EXPERIMENTA

patientem aliquando restitutum novi.

Quæritur, an Fonticuli, Setacea, & Vesicatoria alicujus utilitatis hoc in affectu esse possint?

Resp. Si lymphæ acrior fuerit, Vasis Lymphaticis adhuc integris, præter interna medicamenta, eadem profuisse Practicis observatum.

EXPERIMENT. XVIII.

De Curanda Dentagra.

Inter alias corporis nostri partes, intolerabili aliquando dolore affectas, primas sæpe tenent Dentes, qui varias ob causas, tantis non rarò afficiuntur cruciatibus, ut patiens (omnibus incassum adhibitis medicamentis) doloris acerbissimi impatiens, eundem amplius perferre non possit.

Instru-

menti

delin.

vide in-

fra post

Indi-

cem.

Fig. IV.

Huic incommodo ut succurreret ars Chirurgica, Instrumentum, quo dolor hic momento citius, & quasi incantamento tolli posset, excogitatum.

In-

Instrumentum hoc *Cauterium a-^{De Anti-}*
ctuale est, quod ignitum *Antitra-^{trago}*
gum leniter tangit, & cutim, unà *vide A-^{natomi-}*
 cum subjacentibus nervulis, à secun- *corum*
 do pari vertebrali oriundis, adurit. *scripta*

Ut autem tutius hæc Operatio ab-
 solvatur, cannula five vagina neces-
 saria erat, quæ cauterium dictum
 transmittens, impedimento esse
 posset, ne latera auris viciniora læ-
 dantur.

EXPERIMENT. XIX.

De Dentium Extractione.

Dentium Extractio feliciter ut
 succedat, unusquisque Opera-
 tionem hanc instituturus, exactam
 eorum ut & alveolorum habeat no-
 titiam, perquam necessarium existi-
 mamus. Magna siquidem uti inter
 Dentes sic & alveolos observatur dif-
 ferentia. *Dentium minimi* unicæque
 tantum radice donati *Incisores*, *Lon-*
gissimi Oculares & *Canini*, *Crassissi-*
mi Molares appellantur, pro qui-
 bus

bus etiam duo, tres vel quatuor radices, totidemque alveoli numerantur.

Gaudent quoque dentes suis vasis sanguineis pariter & nervosis: Sanguinea videlicet arteriosa à Carotide, Venosa à Jugulari, Nervosa à nervis oculorum motoriiis & gustatoriis accipiunt, quæ per peculiaris foramina illos ingrediuntur. *Minora* tamen vascula *Incisoribus*, *numerofiora Molaribus*, (quorum quælibet radix ramum accipit) *majora Caninis*, *maxima* verò *Ocularibus* dentibus sunt destinata.

Quibus consideratis haud difficile colligitur, cur quidam dentes facilius, quidam verò difficilius & cum periculo extrahantur.

Ad hanc autem Operationem debite exercendam varia requiruntur instrumenta: Aliis enim dentes Canini & Incisores, aliis Oculares, aliis Molares & Sapiientiæ, aliis denique dentium frustra & fragmenta evelluntur.

CHIRURGICA. 63

Instrumentorum huic scopo convenientium sequentia potissimum in usu sunt :

1. *Pedes Caprini.*
2. *Rostrum Corvinum.*
3. *Forcipes dentariæ variæ.*
4. *Pelicanus.*
5. *Dentiscalpium.*
6. *Trulla.*

*Instru-
menta
v. apud
Sculpt.
in Ar-
mam.
Tab. x.
& So-
ling.
Tab.
III.*

Antequam verò Extractio instituat^r explorandum an vacillet dens, vel carie sit consumptus ; imò an etiam possit aut debeat extrahi benè perpendendum. Dedecori namque Chirurgo esset , nec parum ejus fama detrimenti caperet , si sine successu Operationem institueret , speciatim ubi ad Principes , Magnates & Matronas delicatiores vocaretur.

Præterea , quoniam Symptoma aliquod urgens , molesta scilicet hæmorrhagia dentium extractioni subinde supervenire solet , Stypticum medicamentum necessario ad manus esse debet , *Linteum* v. g. *carptum* vel solum , vel *succo Citri* madefactum. Vel

24. *Fungum* (*Belg: Bovist*) *e-*
jusque particulam extracti
dentis alveolo immitte. Vel

24. *Linteam Ustum* (*Belg. Tin-*
tel.) *Vel*

24. *Pulv. aut Caput mort. Vi-*
triol. Vel

24. *Chartam Emporeticam oleo*
Vitrioli madidam, hanc sicca,
siccata iterum madefac,
madefactam denuo exsicca,
hocque ter quaterve repete,
tum chartæ hujus siccatae &
preparatae portiunculam
parti sanguinem fundenti ad-
move.

Si verò hisce non cedat hæmor-
 rhagia, cauterium adhibendum.

Ut itaque extractio feliciter pro-
 cedat, gingiva ab ipso dente *separato-*
rio instrumento prius separanda, (ni
 jam ante à Scorbuto consumpta fue-
 rit) quia aliàs gingivæ firmiter ali-
 quando dentibus adnatæ dilaceran-
 tur. Mox *Pede Caprino*, si ex *Inciso-*
riis fuerit ex alveolo dens expellitur.

Ocu-

Ocularis aut *Caninus Forcipe Dentaria* vulgari extrahitur, quamvis aliquando (ubi cariei nota impressa conspicitur) hujus extractio *Pelicano* feliciter peragatur.

Dentes verò *Molares anteriores* convenientius *Pelicano cum brachiis rectis*, *Molares posteriores Pelicano cum brachiis curvis* melius evelluntur. Ad dentium denique frustra extrahenda *Rostrum Corvinum* potissimum convenit.

Gravidis aut nunquam aut rarissime dentes sunt evellendi, præprimis *Oculares*, quòd fœtus oculorum vitio aliquando exinde fuerit affectus.

Subinde Dentes extra seriem prominentes, obliquè versus interna aut externa nascuntur. Horum prominentiæ tantillum limâ corrigendæ, non tamen eo usque auferendæ, ut dentis cavum in conspectum prodeat, ne intolerabilis Odontalgia exinde propullulans patientem nimis excruciet. Idem malum facile supervenire solet, si *For-*

*Denti
delineat.*

vid.

*infra
post In-*

dicem

Fig. v.

66 EXPERIMENTA

Forcip.
v. apud *Forcipe incisoria* Operatio hæc insti-
Soling. tuatur.

Tab.

III.

Fig. 9.

EXPERIMENT. XX.

*De Dentium mobilitate , Casu , &
Dentibus Artificialibus.*

Mobiles sæpe fiunt dentes , vel
quòd gingiva laxior reddita ,
dentibus firmiter non adhæreat , vel
eâdem acri quodam humore ad alve-
olos usque consumptâ denudentur ,
minúsque stabiles reddantur.

Quo in casu gingivæ blandioribus
astringentibus Antiscorbuticis per-
mixtis roborandæ , quale est medi-
camentum *Etmulleri* sequens ,

℥. *Radic. Bistort.* ʒβ.

Flor. Ros. rubr. ʒij.

Balaust. ðiv.

Alum. Ust. ʒijβ.

M. cum S. q. Spirit. Cochlear. Vel

℥. *Herb. Scord. sicc.* p. j.

Myrrh. opt. ʒβ.

Alum. Ust. gr. vj.

Coq. leniter in Vini alb. *Gall.* ʒiij.

Co-

CHIRURGICA. 67

Colat. ʒij. add. Mell. alb. opt. ʒiij.

Spir. Vin. Caphur. ʒijß.

Cochlear. ʒj.

M. F. oris & gingivarum collutio.

Hæc mixtura in plerisque oris vitiiis à Scorbuto oriundis magnæ quoque est efficacix. Vel

ʒ. *Herb. Salv.*

Rorismarin.

Flor. Ros. rubr. aa. p.j.

Myrrh opt. ʒij.

Alum. Ust. ʒj.

Carioph. N^o. vj.

Coq. in Vin. Gall. & aq. Chalybeat. aa. ʒijß.

Colat. ʒiij. add. Mell. Ros. ʒvj.

Spir. Cochlear. ʒj. M.

Ad corroborandas gingivas, dentésque dealbandos Matronæ quædam Parisienses sequenti pulvere, ut secreto utuntur.

ʒ. *Off. Sep.*

Corall.

Cremor. Tart.

Lapid. prun. aa. ʒijß.

Bol. Rubr.

Pulv. Rosar. rubr. aa. ʒj.

*M. F. Pulvis , quo dentes
quotidie fricentur.*

Præter gingivam malè affectam duplici de causa Dentes cadunt : vel quòd à semine (sive novo dente) dens alveolo expellatur , vel quòd ob vasa sanguinea malè affecta , nutrimento destitutus , decidat.

In priori casu totum opus naturæ relinquendum ; In posteriori verò (quum sermoni articulando Dentes multum auxilientur) *Artificiales* conficere , & in deperditi dentis locum substituere , sæpius necessarium.

*Dentes
Artifici-
ales vi-
de apud
Sculpt.
in Auct.
11.* Nihil quidem frequentius , quàm ex *Ebore* eosdem conficere , confectos alveolis immittere , filoque serico aùreòve vicinis dentibus adalligare. Verùm quum hi brevi temporis spatio & à saliva & à cibo potùve assumpto notabili flavedine tingantur , rectius ex *Hyppopotami dente* conficiuntur, præprimis si cortex ejus exterior in veo colore superbiat: Hæc enim si ad fuerit, ad aliquot annos ejusmodi

modi dentes naturali albedine illibatâ
semper remanente, gestare possunt.

Si omnes maxillæ inferioris Den-
tes nullo remanente decidant, inte-
gra Dentium series ex *frusto Eburneo*
vel *Hyppopotami dente* conficienda
erit, atque intra labium ita dispo-
nenda, ut motâ maxillâ inferiore,
eadem quoque moveatur, cibûsque
ore assumptus quodammodo adhuc
comminui possit.

EXPERIMENT. XXI.

De Uvæ Descensu & Resectione.

Circa *Uvulæ Descensum*, ab hu-
more crasso & pituitoso in ejus
tubulis stagnante ortum trahentem,
facilis & frequens occurrit Chirurgia.

Restituenda illa astringenti-
bus, incidentibus, obstructiones-
que referantibus pulveribus, v. g. *A-*
lumine Usto, Pipere, Zingibere, Sa-
le communi & sim. qui *Cochlearis* be-
neficio ipsi admovendi, vel *Cochle-*
ari, Manubrio Fistuloso & exiguo

Folli donato eidem aspergendi; cujus delineationem vide apud *Hildanum Cent. 2. Obs. xxi. Fol. 96.*

Solus quoque *Spiritus Vini* per modum gargarizationis adhibitus, uti etiam *Spiritus Salis Ammoniaci* lintheis carptis relaxatæ Uvulæ aliquoties admotus, præsentaneam nonnunquam tulere opem.

Verbo, quicquid pituitosum incidere, viscidum attenuare, obstructions solvere, humoribusque per hanc partem circulantibus calcar addere aptum natum est, illud hoc in affectu utramque paginam absolvet.

Verum aliquando tam pertinaces sunt obstructions, ut *Aquâ Sublimatâ* Uvula sit tangenda.

Quæritur, An capillorum verticalium retractio in Uvula relaxata conducat? Resp. Aliquando juvenien affert, dum major eo tempore quo retractio peragitur spirituum copia Uvulam irradiat, unde expeditis obstructionibus Uvula relaxata restituitur.

Ubi

Ubi verò prædictis non restituitur, sed relaxata manens loquelam & deglutitionem impedit, aut Scirrho malive moris Ulcere, vel Gangræna afficitur, sunt qui imposito supradicto Cochleari *Aureo Nummo*, sed ignito (quamvis minus convenienter) eandem adurunt.

Præstabit in ejusmodi casibus eam extirpare, quod *Volsellæ* & *Forficis* beneficio haud difficilè peragitur. Quod si patiens Operationem hanc, ob sanguinis nonnunquam subsequens profluvium, ut cruentam nimis abhorreat, extirpatio Annulo cum Manubrio Cannulato & Filo adaptato facilè peragitur. Instrumenti delineationem vide apud *Hildanum*, nec non *Scultetum in Armentario*, cujus ope nuper Operationem hanc cum successu institutam vidimus.

Si cui volupe fuerit Encheiresin hanc minori cum apparatu absolute, *Instrumento pro Uvula abscindenda* à Rustico quodam Norwego

Hildan. Obs.

pag. 96.

& Scult.

Tab. VIII.

Fig. 7.

Vid. etiam

Scul-tet.

Auct. I.

Tab. I.

Fig. XI.

& XII.

invento, à *Th. Bartholino Cent. 2. Observ. Anatom. Hist. 88.* delineato & descripto, uti potest.

Quo instrumento aliorum quoque in corpore Tumorum, Tuberculorum, Verrucarum &c. extirpatio, singulari celeritate, inscio patiente, nihilque mali cogitante, peragitur.

Si verò resectâ jam Uvulâ immodicus sanguinis fluxus eidem superveniat, haud inconsultum erit depressâ linguâ, admoto *Vitriolo Cyprino* (in linguæ vinculo proposito) partem sanguinem fundentem tangere.

Possset tamen aliquando contingere, ut sanguinis impetuosior fluxus eo non sisteretur, quo in casu ad *Cauterium actuale* confugiendum putamus.

Chirurgus itaque *Fistulam Annulomunitam* ori intromittat, manu sinistra teneat, Uvulamque fistulæ foramine excipiat: dein stylo ferreo ignito fistulæ immisso Uvulam tangat & cautericet, probè cavendo, ne vicinæ partes lædantur.

Gargarismis denique convenientibus, vel *Melle rosaceo* admotis, curatio absolvitur.

EXPERIMENT. XXII.

De Labio Leporino.

Labium superius, (rarissimè inferius) nonnunquam ita fissum apparet, ut haud obscurè *labium leporinum* repræsentet, affectus, qui manum chirurgicam sæpe etiam requirit.

Antequam autem hanc Operationem suscipiamus, attendendum primariò examinandúmque, utrum labium uno tantùm, an duobus in locis sit fissum: an fissura magna vel parva; an divisum conspiciatur palatum; an gingiva tumore aliquo, vel cartilagine, vel exostosi sit obfessa: an dentes promineant aut obsint: an pateriens sit infans, puer, aut adultus (in his enim non facilè tentanda est Operatio) an denique corpus benè aut malè dispositum; quibus ad

rationis trutinam ritè ponderatis, utrum malum curabile sit, nec ne, facile concludi poterit.

Si in infante labium simpliciter fissum occurrat, sequenti methodo procedendum: Ligatis infantis manibus pedibusque, ministrorum alter sedili insidens firmiter eum teneat, alterque ejus caput quantum possibile immobile servet. Chirurgus interim diductis ab invicem labiis, partem labii superiorem interiorèmq̃ue adhuc integram, à connata maxilla superiori, cultello separet, quò hiatus integrè expleri, labiàque eo rectius extendi possint.

Hisce peractis, statim fissuræ margines callosà superficie quodammodo induratas, acutiori forfice, loco atramento prius notato, ressecando cruentas reddat: dein interposito plumaceolo, ne gingiva jam separata denuo coalescat, tres *acus argenteas*, vel *chalybeas* unam post alteram, à parte superiori incipiendo, per labium divisum traducat, genisque

que compressis (quod commodè
 servo caput tenente peragitur) labia
 cruenta ita adaptet , ut filum circa e-
 asdem sæpius glomeratum , eadem
 adducta in hoc statu servet ; Hòcque <sup>Vide
Sculpt.
Ap-
pend.
Tab.</sup>
 felicius succedit , si *laminis plumbeis*
 orbicularibus perforatis labiorum la-
 tera magis comprimantur. Mox re-
 sectis acuum extremitatibus , fila li-
 quore balsamico v. g. *Bals. Copayv.*
 vel *Unguen. Arcæi* humectanda, qui-
 bus *plumaceolum* eodem balsamo ir-
 roratum superimponendum, hisce in-
 super *Emplastrum glutinosum* ab u-
 na parte malæ ad oppositam sese ex-
 tendens , applicandum , quo genæ
 rectius adducantur : denique *com-
 pressula* ad formam nasi accommoda-
 ta fasciæ ope alliganda.

Internè labium *Syrupo de Symp.*
Fernelii, aut *Violaceo* obliniri po-
 test , cavendùmque quantum possibi-
 le ne plorando , sternutando , cibos
 quoque duriores comminuendo, labia
 quodammodo diducantur , quod *Cu-
 cuphâ ænea*, extremitatibus suis ge-
 nas

*Cucu-
pham
vid. a-
pud
Sculpt. in
Auct. 11.*

nas comprimente , vel *Splenis* è charta tabellata compositis , nonnunquam præpediri potest.

Sequenti ab Operatione die obligatio maneat , necesse est. Tertio verò die aliqualis fiat deligationis solutio , tollendo ea , quæ externè filis fuere applicata ; mediæ interim Acûs vinculum tantillum relaxetur , (uti etiam cum reliquis aliquando procedendum) ne fortiori filorum constrictione ulcera oriantur.

Quarto die media Acus extrahenda , reliquarúmque Fila magis solvenda. Quinto sæpe acum superior tutò extrahitur ; & sexto septimove inferior sive ultima ; quibus sublatis , applicato Emplastro cicatricante unà cum Fascia , facillimè restituitur patiens.

Sunt qui *Unguentis* , secundo post partum die impositis , Labia Leporina in infantibus restituere satagunt , sed , nostro iudicio , malè procedunt.

H. Roonhuysen varia , quæ Labia Leporina spectant , scitu necessaria in

in suis Operationibus Chirurgicis Vid. Lib. 11
 communicat, quibus curiosus Lector part. 2.
 carere vix potest. Obs. 4. 5. & seqq.

EXPERIMENT. XXIII.

De Linguae Vinculo nimis stricto.

In nonnullis infantibus Linguae Vinculum adeo strictum existit, ut nec ubera premendo lac sugere, nec ad majorem ætatem provecti, articulatè loqui possint, nisi Chirurgica manus huic malo opem tulerit.

Non tamen ita temerè, quemadmodum communiter fieri solet, hîc procedendum arbitramur; quoniam adeo vulgaris hic affectus non est, quàm quidem vulgus credit, quod imprudenter nimis vinculum naturaliter sæpe dispositum, non rarò dissecandum cupit. Omnium verò maxime culpandæ veniunt obstetrices illæ, quæ pollicis aut digiti unguibus frænulum dilacerant.

Indicium autem est, Operationem hanc esse necessariam, si infans ultra den-

dentes & labia linguam exferere nequeat, vinculumque versus dentes incisores solito quidem magis prolongatum, sed contractum conspiciatur.

Tunc itaque Chirurgus finistrâ linguam exsertam teneat, alterâque manu transverso vulnere vinculi hujus portionem forcicis ope incidat : dein *Melle Rosaceo* aliquoties de die partem læsam inungat.

Cavendum interim probè, ne ad candelæ lucem sectio instituatur, nec vas arteriosum aut nervosum aliquod lædatur, seu Ductus Salivales inferiores dissecentur, ne hæmorrhagiâ & doloribus infans pereat, aut molestissimo ptyalismo, nullâ arte restituendo, tenellus patiens afficiatur.

Si verò fortè contingat, vas aliquod sanguineum læsum, copiosum sanguinem exspuere, hæmorrhagia talis alioquin satis periculosa, nullo medicamento rectius compescitur, quàm admoto *Penicillo Vitrioli Ungarici* particulâ instructo.

Quod si vinculum breve admodum,

dum , tenfum , crassiusculum , aut carnosum fuerit , temerè , nec sine periculo sectio instituitur.

EXPERIMENT. XXIV.

De Arteriotomia.

Veteres in Cephalalgia, Mania, Epilepsia, Oculorum Auriumque gravilnflammatione, Arteriatum Sectiones instituere solebant. Verum jam temporis exautorata ferè est hæc Operatio, rariusque inter Neotericos occurrunt, qui Arteriotomiam instituendam suadent, eam potius tum ob majorem hæmorrhagiæ, tum Aneurismatis metum, ex foro Chirurgico prorsus eliminandam, statuentes.

Non tamen deficiunt Practici & Chirurghi, Operationem hanc, tutò & summo cum successu, institui posse sibi persuadentes.

Sequenti autem methodo procedendum volunt: Supra temporalem musculum, pone aurem, arterias decur-

currentes Spongiâ aquâ calente imbutâ (abraſo primum capillitio) foveant , ægrique collum lintheamine aut mappâ conſtringunt , ut ita intumefcens arteria magis in conſpectum veniat , & atramento notata feliciter incidi poſſit.

Si verò nondum ſatis in conſpectum prodiit arteria , aut aſtriſctio talis patienti nimis moleſta , ſub axillis ligaturam injiciendam volunt.

Verum enim verò (ſalvo illorum honore) concipere non poſſumus , quid ligaturæ illæ heic loci præſtare poſſint , dum ſanguinis motui contrariantur.

Infra partem quippe incidendam , ligaturæ injectio , præſertim ſub axillis , arteriarum temporalium intumefcentiam cauſari nequit.

Non quidem negamus venis jugularibus conſtriſctis arterias temporales , (quamvis rarius) intumefcere ; hoc verò ſolummodo accidentaliter contingit , quatenus ſanguini per venas jugulares , à capite verſus cor re-

refluenti, via præcluditur, unde arteriarum latera paulo magis necessario distenduntur. Qua de causa colli constrictio aliquo modo concedi posset.

Verùm cùm sanguinis arteriosi motus adeo sit impetuosus, ut vel minimum vulnus copiosum sanguinem exspuat, prædictas partes ligaturis constingere, necessum non judicamus.

Locum itaque pulsu sese satis manifestantem, ac (uti dictum) atramento notatum, lentâ fortique manu incidunt, sanguinisque sufficientem quantitatem extrahunt: quibus peractis (arteriâ prius infra incisionem digito compressâ) Pulverem Astringentem vulneri inspergunt. Vel Emplastrum Mastiche obductum, vel sequens calidè imponunt.

℞. *Mastich. Sang. Dracon. aa. ʒij.*

Bol. Armen. ʒijß.

Alb. Ov. q. s. F. Emplastrum.

Mox compressulam minorem, dein majorem, tandemque maximam, ali-

82 EXPERIMENTA

Fascia-
tionem

vid. a-
pud F.

van
Meke-

renCap.

xxxv.

&

Sculpt.

App.

Tab.

xviii.

Fig. 2.

quando *plumbi laminam* imponunt , fasciámque , *nodulis* aliquot compressulas comprimimentibus donatam , superinjiciunt.

Cavendum interim ne nimia constrictione subsequens aliquando *Enchymosis* superveniat.

Hiscé peractis per biduum partem vulneratam obligatam sinunt , tertio verò die deligationis solutionem instituunt , eâ tamen lege , ut , remoto jam Emplastro , obligatio de novo , ut ante sed paulo laxior , instituat , quarto denique quintóve die admota tutò removeri posse censent.

EXPERIMENT. XXV.

De Bronchotomia.

In quibusdam Anginæ speciebus , post interna & externa incassum tentata remedia , adeo sæpe tuba respiratoria angustatur , ut patiens spiritum ducere nequeat , sed suffocationis periculum incurrat , nisi Bronchotomia (nonnullis Laryngo-

gotomia dicta) instituat. Quæ Operatio hæcenus quidem ferè neglecta, aliquando tamen summè necessaria; præstat enim anceps quàm nullū adhibere remedium. Hac siquidem Operatione omiſſâ, mortem aufugere patiens nullo modo posset, quum è contrario Operatione hac prudenter institutâ, nonnullos subinde fuisse restitutos experientiâ sit manifestum.

Urgente itaque necessitate, sequenti methodo procedere licebit: Servus à tergo patientis in sedili collocati caput, scapulam versus reflexum, immobile teneat, cutimque atramento prius notatam, finistrâ Chirurgus, & dextrâ famulorum alter eleveret, elevatâque incidat. Factâ incisione, separatîsque tantillum *musculis sternohyoidæis*, diductîsque digitorum ope integumentis, intra tertiam & quartam, vel quartam & quintam cartilaginem, vulnus infligat, quo inflictô aër statim impetuosè exit, patiênsque levamen aliquod

84 EXPERIMENTA

*Tubu-
lum &c.
vide a-
pud
Sculpt in
App.
Tab.
xxiv.
Fig. 1.*

percipit ; mox *Tubulum aureum* aut *argenteum* vel *plumbeum* lævem & in extremitate rotundum, levitèrque incurvum, variis foraminibus perforatum & alatum, foramini factò immitat, immiffus Emplastro Glutinofo & perforato affigatur, ibidemque tamdiu maneat, donec patiens viâ ordinariâ spiritum iterum ducere poterit.

Postmodum ad partis læsæ consolidationem perveniendum, vulnúsque asperæ arteriæ, si multum hiet, *Suturâ* quadam adducendum, capútque magis pronum gestandum, quo cartilaginum latera eo propius ad se invicem accedant.

Cavendum interim ne humida aut oleosa admota vulnus intercartilagineum subintrent, quia facilè nova inde oriri possent Symptomata.

Medicamentum denique, parti cartilagineæ applicandum, ex *Balsam. Copayv. Hypericon. & Oleo Terebintb.* componatur, vulnerisque reliquum ordinariis consolidantibus, vel sequenti unguento ad cicatricem perducatur.

℥. *Terebintb. lotæ* 3v.

Pulv. Mastich. 3j.

Alb. Ov. Vitel. permixt. q. s. F. Ung.

EXPERIMENT. XXVI.

De Colli incurvati restitutione.

Inter musculos caput flectentes ,
speciatim aliquando afficitur mus-
culus *Mastoides* , qui relaxatus , aut
convulsione aut paralyfi laborans, ab
antagonista extenditur , & contra-
ctione sua caput versus alterum latus
tantopere contrahit , ut collo incur-
vato incedere necesse habeat patiens.
Principiis itaque obstandum, & medi-
camenta non tantum musculo con-
trahenti (qui propriè non laborat)
sed & relaxato applicanda. Præpri-
mis conducunt Emollientia , & fi-
bras nimium tenfas relaxantia : E. G.
Ol. Violar. Lumbricor. de Later.
Vulpin. Axung. Human. Vel

℥. *Ol. Amyg. d. Lumbric. aa.* 3j.

Axung. human. 3iij.

Ung. Alb. 3ß.

Theriac. ʒj.*Sal. Card. Bened.* ʒß.*Caph. gr.* xij.*M. F. Linimentum.* Vel24. *Ol. Chamomill.**Rut. aa.* ʒvj.*Nardin.**Aneth. aa.* ʒß.*Spir. Vin.* ʒiij.*M. F. Linimentum.*

Instru-
menti
hujus
delin.
vid. in-
fra post
Indicem
Fig. v1.

Hiscæ vel similibus pars non tantum contracta, sed & relaxata bis quotidie illinatur, dein ter quaterve singulis diebus, ex instrumento *Torques* dicto, quadrantis horæ spatio suspendatur patiens; quibus tamdiu continuandum, donec ejus caput pristino iterum statui fuerit restitutum.

Verum aliquando hoc malum tam altas egit radices, ut propter summam musculi contractionem & durtiem hac methodo restitui planè non possit; Hinc manus Chirurgica sum-mopere necessaria, quæ elevato patientis mento & collo, tendinosam musculi Mastoidæi partem (qua cum
cla-

clavicula conjuncta perſentitur) arripiat, eamque, ſi poſſibile, unicâ incifione cultello falcato præſcindat ; & ſi plures partes tendinoſæ hujus muſculi impedimento fuerint, eaſdem itidem diſſecet.

Hæmorrhagia ſi ſuperveniât, ea ſiſtenda, vulnûſque deinceps hians plumaceolis *Baſamo de Copayv.* & *Hy-*^{Vid. Roon-}
per. aa. q. ſ. irroratis, adimplendum, ^{huyſen}
 curandûmque ut ampla generetur cicatrix, quod facile ſperandum, ſi inter ^{part. 1. p. 88. & ſeq. Van}
 curandum caput ligulâ aliquâ verſus ^{Meke-}
 oppoſitum latus inclinatum ſervetur. ^{renCap. xxx.}

Notandum, hoc in caſu longè aliter procedendum eſſe, ac cum aliis vulneribus, quorum labia adducenda, hîc verò eadem, quantum poſſibile, deducenda veniunt.

Aliis hæc Operatio, ut crudelior, diſplicet, & Cauterium Potentiale tendinoſæ dicti muſculi parti applicare malunt, quod ſeparatâ jam eſcharâ, muſculi unionem cum clavicula diſnecteret ; Verum moleſtiſſimam talem, & ob ſummos dolores, con-

vulsionésque periculofissimam fuisse curationem, experientia docuit.

Quidnam autem de ejusmodi cauteriis sit judicandum, & quibus in locis conveniant, infra *Exper. de Abscessuum Apertione* notabimus.

EXPERIMENT. XXVII.

De Venæ-Sectione, & Punctura Nervi.

Venæsectio, communissima quamvis Operatio, magnamque industriam requirere non videatur, Artifici tamen, licet experto, multum aliquando facessit negotii, & patienti non rarò dolorifica esse solet. In corporibus enim obesis, quorum vasa exigua admodum, multaque pinguedine obvoluta, vix oculis venæ dignoscuntur.

Ligaturâ itaque nec arctè nimis, neque nimis laxè injectâ, brachioque manu calente frictò, circa cubiti flexuram talumque, Vena (obscurè quamvis in conspectum prodeat) quan-

Fig. 5.

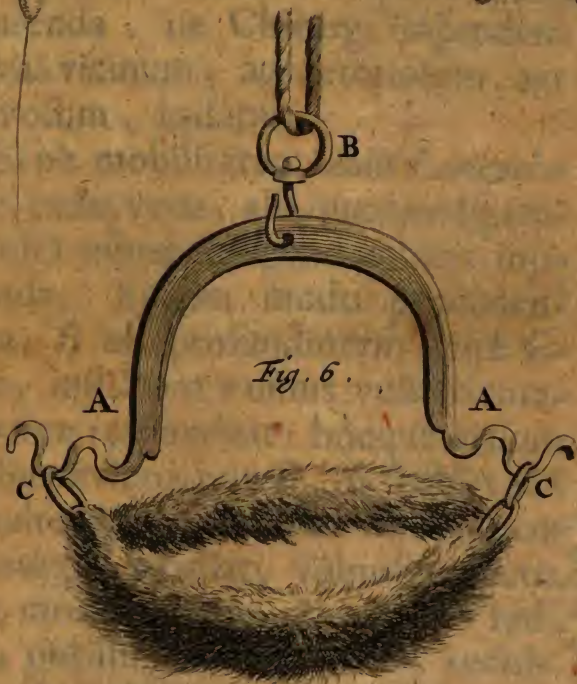

Fig. 7.

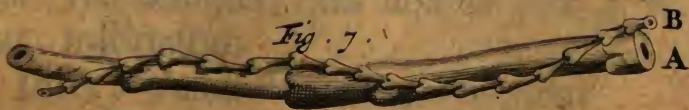
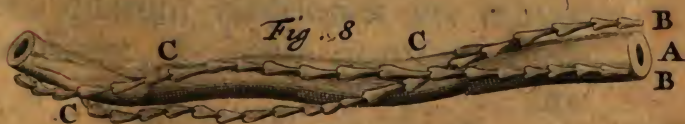

Fig. 8.

C B A

A

B

Fig. 10

B

B

A

B

quantâ fieri potest circumſpectione ſecanda. Si verò non occurrat vena, ſed in pinguedine abſcondita lateat, eam cæco impetu ſecare non licebit, ſed alibi in manu vel pede vena quærenda, ne Chirurgi imprudentiâ vas vicinum, aut arterioſum, aut nervoſum, lædatur.

Si ob mobilitatem ſuam *Lanceolæ* aciei cedat vena, alia quædam ligatura infrà vulnus infligendum erit injicienda. Eodem modo procedendum, ſi ob profundiorẽ venæ ſitum, inſiſtẽtum vulnus vulnericuta-
neo non reſpondeat: hocque malum facilius evitari poteſt, ſi ſectâ venâ extrahendæ *Lanceolæ* mucronem Methodum inſtituendi vid. apud Scult. in App. Tab. Chirurgus attollat, vulnûſque cutis hoc modo dilatet, & amplius reddat; potiſſimum ſi ſectio non rectilinea, ſed obliqua, quæ ubique præſtat, inſtituatur.

XXVIII:

Inter Venas ſecandas occurrit *Primò Frontis, Secundò Raninæ* dictæ, quarum Sectiones uti minus neceſſariæ, ſic etiam non ſatis tutò

instituuntur. Si cui tamen volupe fuerit eas secare, collum circumjectâ mappâ ex linteo confectâ tantillum constringat, quo constricto dictum factum venæ distinctius apparent, & facilius inciduntur.

Tertiò occurrunt *Venæ jugulares externæ*, quas, si ullam in toto corpore, tutò secare licebit; quia neque nervi punctura, neque tendinum arteriarumque læsio hîc metuenda. Quod autem dicant ab ejus Sectione nuper quendam fuisse extinctum, falsissimum credo, illudque non hujus Sectioni, sed Symptomatibus aliis adscribendum puto, cùm tutissimè has incidi posse expertus noverim.

Quartò vulgatissimæ occurrunt Sectiones venarum brachii, *Cephalicæ*, scilicet, *Basilicæ* & *Medianæ*, Veteribus ita vocatæ, quòd peculiaribus partibus destinatas crederent. Verum invento circulari sanguinis motu hæc opinio expiravit. Ex his autem tribus *Cephalica* tutius inciditur, dein *Ba-*
si-

filica, sed minus tutò Mediana , propter subjectum sæpe nervum, aut arteriam, aut musculi *Bicipitis* partem tendinosam. Hoc tamen semper non est metuendum, sæpe enim eadem sine ullo planè periculo secatur, quòd situs ejus tendinis, arteriæque aliquando profundior, & nervi cursus tantillum aberret.

Quintò sequuntur Sectiones venarum in manu & pede, *Salvatellæ* & *Saphænæ* dictæ, quæ necessitate illud exigente circumspèctè incidendæ. Quod si *Saphæna* incidi debeat, pes in aquam calentem prius immergatur: quod in Sectione *Salvatellæ* sæpius quoque necessarium.

Dum vena inciditur non rarò Nervus vel Tendo punctus, doloris, pulsationis, inflammationis, convulsionis vel Spasmi causa existit. In dolore convenit Pulticula supra præscripta ex *Mica Panis albi*, *Croco*, *Lacte*, &c. Vulneri instillantur calidè sequentia:

2. *Ol. Thereb.*

Hy-

92 EXPERIMENTA

*Hyperic. aa. ʒvj.**M.*Vel, ʒ. *Ol. Cerae. ʒj.**Hyper.**Spir. Vin. aa. ʒß.**Euphorb. ʒiß.**M.*Vel, ʒ. *Thereb. ʒj.**Ol. Cer. ʒij.**Vitell. Ov. N. j.**Mell. ʒß.**M.*

Ut autem hæc intimius penetrant, linteum carptum oleodictum madidum admovendum, spatulæque ferreæ ignitæ tamdiu comprimendum, quamdiu patiens id ferre poterit.

Seçtâ venâ aliquando sanguinis extravasati portio, in partibus cutaneis vicinis hærens (*Enchymosis* dicta) maculas livescentes aut flavi coloris inducit, vel nodulus ab humore viscoso productus, post V. S. remanet: quorum curatio haud difficilè absolvitur sequentibus:

ʒ. *Spir. Vin. ʒij.**Sal.*

*Sal. Armon. ʒß.**M.**Vel, ʒ. Spir. Vin. ʒiß.**Sal. Vol. oleos. ʒij.**Succ. Absint. ʒß.**M. & plumaceolis aut linteis
ter de die applicentur.*

EXPERIMENT. XXVIII.

*De Vulneribus Vasorum Lymphati-
corum.*

Præter incommoda Venæsectioni
supervenientia, & passim obvia,
Vasorum quoque Lymphaticorum
Vulnera, toties à Chirurgis, in arte
cæteroquin peritissimis, Venæse-
ctionis occasione læforum, exami-
nanda erant.

Institutâ enim Venæsectione,
præsertim in brachii flexura, lymphæ
aliquod, non rarò remanere solet
stillicidium, à Vase Lymphatico vul-
nerato causatum, quod omnibus fe-
rè Chirurgis, Anatomen & Vasorum
Lymphaticorum cursum nescienti-
bus,

bus, magnam creavit molestiam, idque non tantum in dicta flexura, verum etiam in pede observatur, ubi *Saphænæ* sectio instituitur, nec non in multis aliis corporis partibus, quæ dum vel punctim, vel cæsim, vel quovis alio modo læduntur, lympham sæpe copiosissimam expuunt.

Reliqua ut præteream, illa solummodo notabo, quæ in brachii occurrunt flexura, nec non venæ *Saphænæ*, quæ socia sunt lymphatica. Ab extremitatibus enim digitorum tam manuum quàm pedum vascula hæc exeuntia, in duos trêsvæ abeunt ductus lymphaticos, hederæ in modum, vel etiam rectilineo attactu per latera venarum *Cephalicæ* & *Saphænæ* assurgentes, metam, alio loco examinandam, attingunt.

*Vasor.
delin.
vid.*

Infr.

*post In-
dic. Fig.*

VII.

VIII.

Hæc autem ut distinctius occurrant, vasorum jam memoratorum delineationem, in calce subungere perquam necessarium duxi.

Si jam fortè contingat (quod Chirurgus etiam dexterrimus evitare sæpius

pius non poterit) præter venam sectam, simul Vas Lymphaticum esse incisum , omni ope curandum , ut quàm citissimè fieri potest , non modò venæ sectæ, sed & Vasis Lymphatici læsi vulnus claudatur.

Nihil jam dicam de iis , quæ alii communiter hoc in casu commendare solent , quæque rarius ejusmodi vulnera , nisi summâ cum molestiâ restituunt ; suffecerit indicasse , lymphæ istiusmodi stillicidium haud difficile curari , si quàm primum parti læsæ sequentis pulveris portiunculâ aspergatur.

℥. Bol. Armen. ʒj.

Nuc. Cupr. ʒiʒ.

Sang. Dracon.

Sem. Hyper. aa. gr. xv.

M. F. Pulvis.

Mox vulnuscule compressulâ liquore styptico irroratâ , fasciæ ope comprimatur. Neque hoc sufficeret , nisi & alterâ compressâ eodem liquore madidâ , & infra partem vulneratam locatâ , eâdem fasciâ fortius constrin-

96 EXPERIMENTA

stringatur, ut hoc modo vase lymphatico compresso, lymphæ per aliud vas lymphaticum viam sibi querendo, motum suum absolvat.

Hæc observatio non tantum circa Vasa Lymphatica jam proposita locum habet, verum etiam circa alios lymphæ ductus, aliis in partibus occurrentes, de quibus hoc loco studio nihil dicam.

Si verò hisce stillicidium non cedat, ad Cauterii Actualis applicationem confugiendum erit, quo solo ejusmodi vulnus subinde fuisse curatum experientia docet.

EXPERIMENT. XXIX.

De Aneurismate.

Avenæ sectione in brachio malè administratâ, aliquando arteriæ læsæ signa se produnt; tumor videlicet quidam principiò exiguus, sensim tamen incrementum sumens, *Aneurisma* Chirurgis vocatus, in conspectum venit.

Ve-

Verum ut affectus hujus vera constitutio melius innotescat, distinguendum *Aneurisma* erit in *Verum*, & *Spurium*; per *Verum* intelligimus arteriosum vas ita dilatatum, ut sacciforme reddatur, remanente tamen orificio tam superiori, quàm inferiori aperto, ut sanguinem in motu constitutum quodammodo transmittere possit.

Hinc pulsatio ut plurimum manifestata percipitur, cutis color naturali similis apparet, manu pressus tumor sensim diminutus evanescit, sed remota eadem, statim redit.

An. verò hoc in casu, arteriæ tunica vel interiores, vel exteriores, à materia quadam acri sint exesæ (ut hoc modo tunica vel interior vel exterior à pressione sanguinis extendatur, uti passim Chirurghi statuunt) merito dubitamus; Experientiâ interim edocti, rectius statuimus, arteriam hanc sacciformem non ab anteriori solum, sed à posteriori quoque parte fore extensam, nisi ossa prop-

ter duritiem suam illud impedirent.

Quod enim versus exteriora magis propullulat, illud minori hoc in loco partium circumambientium renitentiaē adscribendum erit.

Aneurisma Spurium causam agnoscit vas arteriosum, Venæ Sectione, corrosione vel alia quavis occasione ita læsum, ut sanguinis aliquot particulæ per tunicas læsas exeuntes, inter partes musculosas, vel has inter & integumenta hærendo, tumorem exhibeant, frequenter durum admodum, cum arteriæ pulsu, aut obscuro, aut aliquando plane deficienti. Cutis livore notabili sæpe conspicua, tumor hic planiformis magis apparet, sed elevatus minus & tactui vix cedens, uti in *Aneurisma-te vero* observatur.

Malum hoc, ubi recens adhuc & in principio, Medicamentis Astringentibus, Fasciis idoneis, nec non Lamina Plumbea fortiter parti affecta alligata, Chirurgiæ cultores interdum superare solent.

Ubi verò notabile jam fumsit incrementum , & operationem ipse patiens defiderat , fequenti modo procedendum cenfemus.

Venæ Sectione pridie inftitutâ , æ gróque benè locato , miniftrorum unus arteriam fupra tumorem vinculo vel ligamine, quo pro lubitu arteriam hanc magis , minúſve comprimere valet (Galli *un Tournequet*, noſtra-tes *Torcular* vocant) conſtringit; mox <sup>*Inſtrumen-
delin.*</sup> Chirurgus tumorem lanceolâ ſimili planè modo quo abſceſſus aperiuntur, <sup>*vide in-
fra poſt
Indic.*</sup> incidit, incipiendo à parte inferiori verſus ſuperiorem: Aperto tu-^{*Fig. 1X.*} more , ſanguinéque coagulato expreſſo atque eruto , nervus ab arteria, quacum firmiter jungitur, prudentiâ ſingulari ſeparandus, vâſque arterioſum filo duplicato, cerâ obducto, & per acum incurvatam trajecto, probè ligandum.

Factâ jam ligaturâ, ſanguine & ſordibus vacuus locus linteis carptis, liquore ſtyptico imbutis, vel pulvere aſtringenti, vel fungo *Boviſt* a-

spersis, adimplendus; impositoque Emplastro unà cum Defensivo, Fasciatio conveniens instituenda.

Secundo vel tertio post Operationem die fasciationis fiat deligatio, majorque plumaceolorum pars removeatur, relictis tantum iis, qui in fundo locati erant, ne nova hæmorrhagia curam interrumpat; mox applicatis applicandis, fasciatio ut ante, administretur.

Quarto, quintoque die ea quoque astringentia, quæ hætenus in fundo hæserè, removere licebit, curandùmque porrò, ut Sarcoticis medicamentis excavatus locus nova carne adimpleatur.

Interim ut brachium convenientem obtineat situm, (quem nonnulli non satis curant) probè observandum; Necessum enim, ut quodammodo plicatum cum manu elevata supra pulvinar quiescat, ut eò liberior sanguinis fiat circuitus. Præterea maximopere consultum, injungere patienti, interdum, sed prudenter, bra-

brachium cubitumque flectat.

Hæcce autem dicta sunt de Aneurismate brachii, reliquis enim in partibus (in quibus etiam, quamvis rarius occurrunt) vel nunquam, vel majori cum periculo Operatio instituitur.

EXPERIMENT. XXX.

De Extirpatione Mammæ.

Glandulosa mammarum fœminei sexûs substantia non raro malum, *Cancer* dictum, incurrit; qui nihil aliud est, quàm tumor durus, dolorificus, livido aut plumbeo colore præditus.

Dum enim lac in mammis contentum intestinum particularum suarum patitur motum atque fermentationem (Belg. eleganter *een Broeijing* vocatam) particulæ subtiliores fugam capeſſunt, crassioribus in mammarum tubulis remanentibus, obstructionesque causantibus. Cum verò crassior hic & viscidior succus

laëteus in tubulis suis hærens continuò ab advecto recens laëte prematur, vasa sua dilatando, & in majorem molem extendendo, tumorem oculis conspiciendum præbet.

Quod si adhuc illa pressio instet, particulæque stagnantes morâ suâ acriores reddantur, & à materia subtili usque & usque inter se agitentur, tubulorum tandem, quibus incarcerati tenebantur, parietes rumpunt, frangunt & discerpunt, sicque non rarò tumorem in ulcus transmutant.

Interdum quoque tumor iste cancrusus occultus est, subinde manifestus: sæpe mobilis, aliquando pectorali musculo firmiter annexus: Plerumque simplex, nonnunquam triplex vel quadruplex: Quandoque cum glandulis axillaribus, eodem malo affectis, commercium habet.

Inter medicamenta externè ad-mota hæctenus nulla vidi, quæ Cancrum curarunt, sive illa ex *Solano*, *Ranis*, *Succo Cancrorum*, *Plumbe*, similibusque fuerint parata: Nec magna-

gnarum etiam virium est *Emplastrum Ireatum* dictum. Ad cancerum ulceratum tamen medicamenta occurrunt, quæ malum refrænare, & ulteriorem progressum ad multos sæpe annos inhibere valent.

An *Limaces* magnæ & rubicundæ ulcerato cancro admotæ, canceri venenum assumere valeant, (quemadmodum nonnulli volunt) vix aliquam fidem meretur.

Quamvis autem medicamenta cancerum penitus debellare nequeant, non tamen ad Operationem sive mammæ extirpationem nimis temerè progrediendum esse existimamus. Chirurgia enim, quæ admiranda hîc interdum præstat, sæpius admodum periculosa est.

Quibus, inquit Hippoc. *sunt occulti canceri, eos præstat non curare; curati namque citius intereunt, quàm non curati.* Quàm sæpe enim sublato tumore recrudescens malum cum majori & tumore & dolore iterum propullulat, Labia ulceris callo-

sa, inæqualia, plumbea, & inversa apparent? idque pro varia humoris peccantis natura.

De O- Ubi tamen Operatio necessaria
perat. judicatur, sequenti modo proce-
vid. dat Chirurgus: Trajiciantur per mam-
Scult. in millæ tumorem, crucis in modum, duæ
Arm. Acûs filis sive ligulis instructæ: Tum
Fig. i. filorum extremitates compositæ re-
II. III.

trahantur, ut mamma eo magis à pe-
ctorali musculo recedat; Mox alterâ
manu *cultro falcato* cutis circumfe-
rentia ad mammæ basin discinda-
tur, & à vicinis partibus separetur,
quódque ab exercitato Chirurgo unâ
aut alterâ incisurâ absolvitur.

Cultrum
& Bi- Alii *Bidente* majori utuntur, cum
dentem Manubrio robustiori, cujus dentes
vid. a- mammæ infigunt, atque trajiciunt,
pud So. trajectas attollunt, ut cultro, eo quo
lingen jam dictum est modo, extirpatio fiat.
Tab. v.

Fig. 7.8.

Factâ jam extirpatione admo-
venda erunt medicamenta sanguinem si-
stentia; vel (uti quibusdam in more
positum est) Actuali Cauterio vasa
sanguinem fundentia leniter aduren-
da,

da, parsque uita plumaceolis cum pulvere astringenti tegenda, quibus Emplastrum superimponendum, & tandem compressa una atque altera, cum *Fascia Scapulari* agmen claudat.

Sunt, quibus hæc methodus displicet, & à parte antica tumorem in crucis formam incidendum suadent, mox glandosum corpus induratum separant à remanente cute. Hoc enim modo partis hujus nimiam deformitatem præcaveri, aëremque circumambientem minus nocere posse volunt.

Nos verò modum hunc improbamus, quòd multum temporis ad Operationem illam absolvendam requiratur, dum interea patiens præ nimio dolore Operationem ferre non posset. Aëris verò incommoda facile averti possunt, & deformitatem hoc in casu parum curaret patiens.

Si tota Mammilla tumore non est obfessa, inutile foret integram extirpare, sed partem solummodo affectam auferre suffecerit: quo facto,

medicamenta styptica &c. admoveantur.

Ubi tumor canerosus ita se extendit, ut partes quoque vicinæ, potissimum glandulæ axillares malè afficiantur, nunquam Extirpatio erit instituenda.

EXPERIMENT. XXXI.

De Paracentesi Thoracis.

In Abdomine pariter atque Thorace Chirurgia, *Paracentesis* dicta, occurrit; Estquæ vulnuscum vel Abdomini (de quo in sequentibus) vel Thoraci, in regione intercostali inflictum, per quod vel sanguis, vel aqua, vel materia purulenta extra vasa fluctuans, partésque alias Thoraci inclusas inficiens, extrahi potest.

Collecti verò puris signa manifestari solent ex difficili respiratione, anhelitu foetente, gravitate in pectore percepta, tussi sicca & molesta, febris continuâ, post sumptum cibum

cibum aut circa vesperam ingravescente, sudore copioso, somno interrupto, appetitu prostrato, corporis emaciatione, &c.

Interea de latere affecto certos nos esse oportet, quod tum ex calore, dolore & ponderis sensu dignoscitur; ubi enim in latus sanum se convertit æger, pondus supra mediastinum delabi sentit. Præterea linteamen madidum pectori impositum citius exsiccat eâ parte, quâ latus affectum tangit, quod etiam non raro intumescere solet.

In *Pectoris Hydrope* eadem signa sæpius observamus, quibus accedit, quod dum sese de latere in latus convertit patiens, aquæ fluctuationem distinctius percipiat.

Si verò sanguinis extravasati copia pectori includitur, ex difficili respiratione, lateris affecti distensione, & prægresso vulnere manifestum evadit.

Locus interim incidendus accuratè notandus venit, quem aliqui in
ster-

sterno ponunt, quodque haud difficulter ope Trepani perforant; sed evacuationio non ita facilè procedit, quòd materia in Thorace congesta à foramine factò nimis sit remota, & si acrior fuerit, spongiosa sterni substantia facilè cariem conciperet

Alii in ipsis costis, sequentes operationes, perforationem hanc instituendam volunt: quia videlicet

1. Nec musculi, nec vasa inde læduntur.
2. Labia vulneris non collabuntur.
3. Commodius turunda immittitur, & plumaceolum applicatur.
4. Pus crassiusculum per foramen stabile melius exit.
5. Quies partis curationem promovet.

Quæ argumenta contemnenda sanè non forent, nisi cariei ossis, ut & vasorum intercostalium, quæ facilè læduntur, vulneris metus adesset; spatiumque præterea costæ nimis angustum, Operationem hoc in loco dissuadere videretur; in Hydro-

drope tamen Pectoris locum habere posset.

Qui in loco aliquo intercostali incisionem faciendam præferunt, in spatium illud, quod inter quartam & quintam costam, à spuria costa inferiore numerationis initium faciendo, occurrit, incidere solent.

Loco autem notato, ad latitudinis distantiam præprimis attendendum, non enim nimis versus dorso spinam apertura facienda, quod musculorum Sacrolumbi, Longissimi dorso, & Semispinati crassities, tendinum multitudo, vasorumque sanguineorum cursus illud non permittant. Si verò nimis sternum versus Thorax inciditur, diaphragma, cujus situs hoc in loco acclivior, facile læditur, difficiliusque materia collecta, posteriora versus magis hærens expurgatur.

Hunc in finem filo metiri solent spatium inter mucronatam cartilagineam, & posteriores spinæ processus: filum dein in tres partes dividunt, ubi verò duæ tertiæ filii partes (si à ster-

casu patiens tussiat, & in partem læsam se convertat. Quod si tamen materia majori visciditate prædita prodire nolit, Syringæ beneficio *Infusum Herbæ Thee* vulneri injiciatur, vel sequens,

24. *Seri Lact.* ℥ij.

Mell. Rosat. ʒiij.

Succ. Chelid. ʒj.

M. F. Injeçtio.

Vel 24. *Rad. Consol. maj.* ʒij.

Herb. Absinth.

Card. Ben. aa. M. iß.

Flor. Ros. rubr. Mj.

Sem. Sumach. ʒiij.

Coq. ex Vin. rubr. Gall. & Aq.

comm. aa. q. s. Colat. ʒxxx.

Add.

Mell. Rosat. ʒiij.

Myrrh.

Aloes aa. ʒiß.

M. F. Injeçtio.

Quibus medicamentis materia crassa non tantum fluidior redditur, sed & putredo abarcetur.

Aliquando stylum excavatum vul-

ne-

neri intromittere summè necessarium; illo namque materiæ excretio multum promovetur.

*Vid. Sp.
ling.
Tab. IV.
Fig. 8.*

Obligatio aut Injectio ubi instituitur, cavendum, quantum possibile, ne externus aër vulnus subingredietur, ille enim solus, intus admissus, fœtoris horrendi causa sæpius existit.

In *Hydrope Pectoris* si fluidior fuerit aqua, simpliciter Acu Minori perforatio instituenda. Si verò minus fluida, Major Acus in usum vocanda, uti infrà in Abdominis Paracentesi explicaturi sumus: Nulla siquidem obesse videtur ratio cur non æquè hoc in loco, quàm in Abdomine talis perforatio locum habere posset.

*Acuum
delin.
vid. a-
pud
Sculpt. in
Anat.
II.*

EXPERIMENT. XXXII.

De Paracentesi Abdominis.

In *Hydrope Ascite*, aliis remediis incassum tentatis, Paracentesis aliquando opem tulit. Mature autem instituenda est hæc Operatio, nisi aquarum moles nimis aucta, viscera

malè affecta, febris continua, respiratio molesta, viriúmque prostratio eam planè dissuadeant.

Locus perforandus communiter eligitur in sinistro Abdominis latere, tribus digitis transversis sub umbilico, totidémque ab ejusdem latere remotis.

Hic itaque locus atramento notatus, secundum ductum fibrarum musculi obliquè ascendentis, inciditur aut perforatur.

Verùm hæc methodus necessariò observanda non videtur; perinde enim est an in sinistro, an verò in dextro latere Abdomen perforetur, Vteriúmque hac de re opinio nullius momenti est.

Præterea dictarum fibrarum ductus scrupulosè observare, nullius est utilitatis; iis enim observatis, aliorum subjacentium musculorum fibræ transversim dissecantur.

Præstabit itaque paulo propius ad umbilicum accedere, ductusque longitudinales fibrarum carnearum musculi

sculi recti incidendo sequi hac tamen cautela, ne tendinosæ musculi inscriptiones lædantur.

Umbilicus si propullulat, & in vesicam quasi attollitur, haud difficile pertunditur, aliúsque locus non est eligendus, quia foramen ob corrugatam cutim facilius clauditur, exitúsque aquarum (qui aliquando vehementer nimis urget) compescitur.

Si verò non protuberat, sed *Scrotum* fero, aquæve distentum conspicitur, illúdque vesperi magis & mane minus repletum occurrit, Scrotum potius, quàm Abdomen perforare multò erit tutius.

Veteres partem suprà notatam *scalpello* incidebant, vulnerique *cannulam argenteam, plumbeamve*, lævem & alatham, exactè parti vulneratæ convenientem, immittebant.

Verùm Recentiores animadvertentes, cannulam hanc, foramini præcisè ita respondentem, vulneris latera nimis premendo, succúmque nutritium à fibrarum poris hac ratio-

ne angustatis abarcendo, Gangrænæ subsequēntis causam extitisse, commodiorem methodum invenerunt, beneficio *Cannulæ perforatæ*, circa extremitatem acuminatam cuspidem, sed rotundam habentis, Operationem instituentes.

Abdomine itaque hac *Cannulâ* pertuso, protinus aqua per foramina ab utroque cuspidis latere conspicua rivulosè prodit. Fluxus autem nimius stylo cannulæ cavitatem occludente compescitur, quo extracto aqua rursus pro lubitu effluet.

Probè interim cavendum, ne aqua simul & semel, sed partitīs vicibus extrahatur.

Ubi repetere Operationem hanc Chirurgus desiderat, aut de novo foramen Abdomini infligitur, aut, quod prius factum, referatur.

Si retractâ acu, factaque linteo carpto & emplastro glutinante obligatione, aqua involuntariè exstillet, cannulam breviorē subere clausam, foramini aquam stillanti immittere

con-

convenit, quæ non iterum statim extrahatur, sed immiffa ibidem remaneat, ut ejus beneficio quotidie aquæ portio, subere remoto, extrahi poffit.

Aliquando mucago quædam, in-
testina aliâque viscera obfidens, aquæ
immixta, cannulæ extremitatem ob-
turando, exituræ aquæ viam præclu-
dit. Quo in casu, Styli longioris
cannulæ immiffi beneficio facilè illam
loco movemus, & aquæ liberum exi-
tum præbemus.

Nonnullis & hæc methodus displicet, Operationem feliciori cum suc-
cessu (saltem ut perhibent) absol-
ventes *Acu* longè *minori*, quâ quo-
tidie novum foramen faciunt. Verùm
fi viscidior aqua fuerit, *Acus* illæ nul-
latenus opem ferre poterunt.

In omni denique Paracentesi pru-
denter procedendum: In Seniori-
bus enim, Cachecticis, Pueris, A-
scite inveterata laborantibus, aliis re-
mediis si auscultet morbus, Opera-
tionem suscipere caveas, & famæ

potius tuæ consulas, ne Operatione malè cedente patientis uti ferè semper fieri solet, fata anticipes.

Præctici quidam hujus ævi non incelebres, varios Hydropicos per modum scarificationis se restituisse afferunt; quas tamen instituendas non suademus, nisi artuum inferiorum partes subcutaneæ, lymphatico humore obsessæ & œdematosæ conspiciantur.

EXPERIMENT. XXXIII.

De Hernia Umbilicali.

Vasis umbilicalibus infantis, jam in lucem editi, minus benè ligatis, aut non ita, ut decet, Compressulis & Umbilicali Vinculo munitis, sanguis motu particularum intestino, vasorum latera tantopere distendit, ut Umbilicus inde generetur admodum deformis, membrum potius virile referens, quàm Umbilicum.

Aliquando ab iisdem causis, quibus Enterocèle ortum debet, Perito-

ronæum extenditur vel dilatatur, idque quidem eo in loco, ubi in abdomine concursus vasorum umbilicium conspicitur. Hinc flatus, vel Omentum, vel Intestini Ilei portio umbilicum subit, eúmque distentum repræsentat.

Leviori itaque digitorum compressione, Umbilicum distendentia versus Abdominis cavum (quod facili communiter peragitur negotio) propellantur, Umbilicóque prominenti jam compresso, *Emplastrum ad Rupturas* unà cum lamina plumbea, vel corii crassiusculi particula, cum linteo ter quaterve duplicato, fasciæ ope jéjuno ventriculo applicetur, eóque in statu contineatur tamdiu, donec fibræ Umbilici viciniore contractiores redditæ, umbilici procidentiam impedian.

Hisce nihil juvantibus, Umbilicus comprimendus, & vicina Abdominis cutis portio levioribus scarificationibus vulneranda, labiisque vulnusculem Emplastris Glutinosis addu-

ctis, ad cicatrices perducenda erit, ut ita fibræ laxiores ante, jam contractæ, Umbilici prominentiæ obstant.

Si verò nec his cedat malum, ultimum refugium erit (propulso in Abdomen intestino aut omento) Umbilicum prominentem, filo serico triplicato cerâ obducto, decenter ligare, ligatûmque extra ligaturam resecare. Hæmorrhagia resectionem subsequens, *Vitriolo Cyprino* sistitur; quâ sedatâ, leviori styptico unâ cum Emplastro applicato, fili separationem, Umbilicique consolidationem brevi sperare licebit.

In adultis autem & corporibus cachecticis ab hac Operatione manum retrahe.

In obesis *Hernia umbilicalis* notabile aliquando sumens incrementum, nullo melius & rectius comprimitur, quàm (apposito prius cerato) Cingulo umbilicali ex linteo duplici gossipino parato, quod ea parte, quâ umbilicum tegit, scutum du-

duriusculum obtinet, in cujus centro prominentia apparet, quæ in dilatatum Umbilicum sese insinuando intestini, omenti, flatúsve exitum prohibet: quale Cingulum describit *Scultetus in Armamentario.*

Vid.

Tab.

XXXIII.

Fig. 8.

Quod si relaxato aut neglecto Vinculo, vel alia de causa ex improvise major intestinorum portio Umbilicum subeat, & excrementa in eadem hærentia justò duriora restitutionem impedian, Umbilici cutis erit incidenda, & dilatato foramine intestinum reponendum.

EXPERIMENT. XXXIV.

De Hernia Inguinali.

Non rarò casu, saltu, ponderis gestatione, vomitu enormi, tussi gravi, motúve corporis vehementiore, intestina versùs inguen prolabuntur, unde Herniæ species oritur, quæ *Bubonocèle*, *Enterocèle*, sive *Hernia intestinalis* appellatur.

Hæc autem vel uno ictu & actu

derepentè , vel sensim producitur. In priori casu lacerum , in posteriori verò relaxatum & extensum esse Peritonæum , sunt , qui asserunt ; nos verò in utroque casu relaxatum solummodò invenimus.

Ubi repentè oritur , & intestina prolapsa durioribus fœcibus flatûve distenta conspiciuntur , intestinum ilicò restitui debet , quod si negligatur , funesta symptomata , dolor videlicet atrox , excrementorum vomitus , inflammatio , gangræna , & subitanea mors plerumque subsequuntur.

Hoc itaque in casu æger supinus , capite declivi , genubúsquë sursum protensus , collocandus ; quo modo suâ sponte prolapsum intestinum aliquando introrsum recedit , aut leviori manûs compressione in Abdomen repellitur.

Si verò flatus aut excrementa ob sint , lene aliquod alvum laxans offeratur , aut Clyster emolliens injiciatur.

Quibus nihil juvantibus sequens applicetur cataplasma :

4. *Radic. Alth.* ʒijß.

Herb. Malv. Mj.

Violar.

Parietar.

Flor. Chamomill.

Melilot. aa. M. ß.

Furfuris Mj.

Coq. ex Aq. Comm. factâque

Expressione, Adde

Farin. Hord.

Fabar. aa. ʒijß.

Lini ʒiß.

Ol. Rosar.

Lilior. alb. aa. ʒj.

**F. Cataplasma calidè applican-
dum.**

Balnea ex Lacte dulci, Aq. commun. in qua Herbæ emollientes sunt coctæ, ut & linimenta varia externè calidè applicata, magnum habent usum.

Intestino jam restituto, *Empla-
stróque styptico Crollii*, aut ad *Rupt.
Fernel.* applicato, fasciis vinctisque commodioribus, tamdiu detinenda intestina, usque dum Peritonæum aut consolidatum, aut corrugatum fue-
rit,

rit, quod in infantibus ferè semper felici peragitur successu.

In adultis sæpe periculum in mora, potissimum ubi præscriptis medicamentis intestinum non statim restituitur, hinc Manus Chirurgica sequenti methodo Operationem aggredietur, maximopere erit necessarium.

Ægro decenter collocato, cutisque incisione factâ, extensum Peritonæum, quod intestinum includit, in conspectum prodit; quo itidem inciso, intestinum sensim & prudenter repellendum. Nonnunquam tamen partes trium muscutorum Abdominis tendinosæ, transversalis scilicet, obliquè ascendentis & descendentis (quæ in inguine angustum quasi hiatum formant, ut viâ, sed obliquâ, Vasis Spermaticis transitum præberent) adeo angustatæ sunt, ut sine illarum dilatatione intestinum restitui non possit. Ad viam itaque hanc dilatandam, *Specillum Excavatum* intromittunt, factâque hiatûs incisione, intestinum in abdomen

men propellunt. Cavendum interim ne intestinum lædatur, nec incisio nimium extendatur, cum alioquin facile vas aliquod arteriosum lædi posset. Tutius idcirco erit annulum digito eo usque dilatare & expandere, ut intestinum prolapsum reponi possit. Si verò contingat, intestinum aëre in tantam molem esse distentum, ut commodè restitui non possit, variis in locis subtiliori acu erit perforandum.

Reposito itaque, ut dictum, intestino, hiatus, ad cicatricem fortio-rem obtinendam, in circumferentia scarificandus, vulnerique turunda vitello ovi illita immittenda, & applicatis plumaceolis atque compressis deligatio instituenda.

Aliquando eodem modo ac intestina, Omentum prolabitur. Qui affectus, Hernia Omentalis sive Epiplocele appellatus, minus est periculosus, ideóque ad aliquot annorum spatium sine notabili incommodo patientes eundem ferre possunt. Alioquin

quin factâ , ut ante Peritonæi dilatati incisione , & ligatura prius injectâ , omenti prolapsi resectione , haud ita difficile restituitur patiens.

EXPERIMENT. XXXV.

De Puncto Aureo.

Præcedenti Operationi commodè annectitur illa , quæ *Punctum Aureum* dicitur , quæque instituitur , quando intestinum restitutum continuo iterum in scrotum prolabitur. Ægro itaque ut decet locato , & intestino , cutis incisione factâ , ad interiora propulso , instrumento separatorio obtusiori , aut unguibus Vasa Spermatice unâ cum extenso Peritonæo (quod hîc vaginæ instar sese habet) à vicinis partibus separanda , acûsque *filo aureo* instructa per ipsius vaginæ latus prope inguen , illæsis Vasis Spermaticis , transmittenda , filumque eo usque adducendum , ut viâ hoc modo angustatâ intestinum prolabi non possit. Non tamen nimis
con-

constringendum filum, ne simul Vasa Spermatica constringantur, sanguinique per ea circulanti via præcludatur. Factâ constrictione fili extremitates Forcipis ope intorquendæ, ut cuspidibus suis partes vicinas, ipsûmque processum, sive Peritonæum extensum lædere non possint.

Præter dictum filum, alio Serico quadruplicato, aut Ligulâ lineâ, cujus extremitates extra vulnus pendulæ relinquuntur, paulo supra Aureum ante nominatum, processum constringere aliquando solent, ut hoc modo Peritonæum ampliatur angustius reddatur, intestinûmque alias prolapsurum, duriori actu patienti principiò nec molestiam, nec dolorem creet.

Quo factò Turunda Digestivo quodam oblita immittitur, & appositâ Compressâ Vino albo calido imbutâ, unâ cum Fascia vulnus ad cicatricem perducitur.

Hæc tamen Operatio in adultis tantûm locum habet; Infantes enim

Fa-

Fasciarum aut Bracheriorum ope
haud difficilè restitui possunt.

EXPERIMENT. XXXVI.

*De Testiculi Extirpatione, sive
Castratione.*

Si præcedenti methodo institutâ ,
minus certa videatur Operatio ,
vel Testiculorum alter corruptus ,
Scirrho aliquo cancroso , aut excres-
centiâ carnosâ obsessus fuerit , affe-
ctum Testiculum simul & semel au-
ferre , tutissimum erit remedium.

Ægro itaque firmiter ligato , quo
minus se movere queat , Chirurgus ,
factâ incisione lentè processum sepa-
ret , eumque unâ cum tunica vagina-
li (cui Testiculus includitur) ex scro-
to extrahat , & acum , filo serico for-
tiori & cerato instructam , prope in-
guen per processum traducat , tradu-
ctam bis circumducat , arctè contra-
hat , & nodum duplicatum (ne de-
cidat) imponat , filiverò extremi-
tates extra vulnus propendere sinat.

Tu-

Tutius autem ut succedat Operatio, Vid: etiam Scult. de Castratione, sed alia methodo instituta Auct. 1. Tab. 3.
 alterum filum paulo supra primum circumducat; Forfice denique Testiculum abscindat, vulnúsque ut supra dictum obliget.

EXPERIMENT. XXXVII.

De Hernia Aquosa.

Non rarò contingit aquarum mole Scrotum aut ex parte aut in totum mirificè distendi; quæ distensio vel Ascitem vel Vasa Lymphatica Testium disrupta, antecedentem causam agnoscit.

Dignoscitur hic affectus ex tumore, & transparentia, nonnunquam dolor quoque adest. Si Ascitem comitatur, mane nonnihil Scrotum detumuisse apparet: Si verò à Testium Vasis Lymphaticis disruptis originem ducit, Scrotum æqualiter distentum manet.

Hæret autem aqua vel inter Scrotum & Tunicam vaginalem, vel vaginalem inter & albugineam.

130 EXPERIMENTA

Præmissis generalioribus quibusdam internis remediis, externa quoque conducunt, inter quæ primum locum obtinet *Radix Bryoniæ* confusa, & *Spiritu Vini* irrorata calidè admota. Vel Fodus & Cataplasmata ex Cephalicis, calefacientibus & penetrantibus parata. Vel seq. Empl.

2. *Emplastr. de Cumin.*

Melilot.

Ranis cum

Merc. aa. q. s.

M.

Quibus nihil juvantibus, ad manualementem Operationem confugiendum, quæ triplici instituitur methodo: *Acu* scilicet, *Lancettâ*, & *Cauterio Potentiali*.

Galli Cauterio magis, quàm Nostrates utuntur, rariùsque *Acu* Operatio peragitur. Vulgatissima namque methodus est, quæ *Lancettâ* absolvitur.

Factâ *Lanceolæ* ope incisione, aqua statim rivulosè prodit, quam (si in ipso Scroto extravasationis ejus cau-

causa lateat) simul & semel extrahere licet : Si verò ab Ascite originem traxit , prudenter procedendum , partitísque vicibus aqua evacuanda erit.

Ubi inter Tunicam vaginalem & albugineam aquæ collectio observatur , Lancetta intimius erit adigenda , alioquin ne guttula aquæ exíret.

Evacuatione peractâ , vulnus , immissâ turundâ , &c. ad cicatricem perducere oportet.

Quòd si Vas Lymphaticum , semel disruptum , inductâ cicatrice denuo Lympham eructet , singulis sequentibus annis semel Operationem reiterare licebit , quemadmodum tales novimus , in quibus cum successu quotannis instituitur. Si verò Operationem toties repetendam ægrè ferat patiens ; Testiculus necessario exstirpandus erit , quo ablato Lymphæ stillicidium certò cessabit.

EXPERIMENT. XXXVIII.

De Catheterismo.

Urinæ excretio variis de causis vel imminui vel totaliter supprimi potest. Nonnunquam enim Caruncula in Urethra sive meatu urinario intus enata exitum ejus impedit. Subinde tumor quidam Urethram comprimendo, vel viscida quædam & tenax materia vesicæ collum obturando, obicem urinæ ponunt. Aliquando denique calculus in Urethra aut vesica hærens omnem ipsi viam præcludit. Unde immanes patienti adferuntur cruciatus, quos nonnunquam ipsa mors pressio pede subsequi solet, nisi tempestivè amoliatur.

Catheteris delineat. vid.

apud Tolet. Tab. III.

Fig. 3. & Soling.

Tab. VI. Fig. 4.

Quam ob causam, medicamentis tam internis, quàm externis infusum adhibitis, Operatio, *Catheterismus* dicta, requiritur, quæ Cathetere seu fistulâ argenteâ lævi & incurvâ, pro patientis ætate majore vel minore perficitur.

Cathe-

Cathetere itaque oleo prius obli-
to, finistrâ virgam teneat, meatum-
que urinarium tantillum comprimat
Chirurgus; mox Catheterem intro-
ducat, ea tamen lege, ut ejus con-
vexitas abdomen respiciat; dein in-
strumentum ulterius adigendo, pru-
dentérque premendo, sub osse pubis
invertat, ita ut ipsius extremitas ve-
sicæ collum tangens eandem subintret,
sicque retracto stylo cum suo e-
pistomio, urinæ extus conceda-
tur.

Quod dum peragitur, cavendum,
ne Urethræ spongiosæ latera durius
tangantur, & molesta hæmorrhagia
superveniat.

Alia Catheterem applicandi me-
thodus hoc modo peragitur: Virgâ
versus ventrem elevatâ, Catheteris
utraq; extremitas ventrem respi-
ciat, rectâque viâ instrumentum le-
niter propellendo vesicæ immittatur,
atque ita Catheteris inversio, uti in
præcedenti methodo, non requiri-
tur. Hâc viâ Chirurgus aliquando fe-

licius procedit, sæpèque patiens manu propria Catheterem applicare potest.

Præter Catheteres, quibus frequenter Chirurghi utuntur, occurrunt *Flexiles* dicti, ex *Argento*, *Corio*, vel *Cute Anguillæ* confecti, quorum usus non modò minus certus, sed & minus conveniens esse solet.

*Deli-
neat.*

*vid. in-
frà Fig.
X.*

Nos autem omnium commodissimos putamus illos, qui in ea parte, ubi flexuram faciunt, variis foraminibus sunt pervii, per hos enim aquam patentiore viam inventuram nemo dubitabit.

*Delin.
vid.
apud
Tolet.
Tab.*

III.

Fig. 5.

In sexu fœmineo Cathetere breviori & crassiori utendum, cujus convexitas, ventrem quamvis respicere debeat, non tamen est invertenda. Ulterius enim solummodo adigendo facili negotio vesicam subintrabit. Quibus peractis stylus retrahendus, ut per viam patulam urina exire possit.

EX-

EXPERIMENT. XXXIX.

De Lithotomia.

Duplex in sexu masculino Calculum ex vesica extrahendi modus occurrit. Vel enim *Minori apparatu*, præprimis in infantibus & pueris, vel *Majori*, potissimum in adultis, Operatio hæc instituitur.

Posterior modus feliciter ut succedat, patiens mensæ aut sedili erit imponendus: dein benè ligatus ita locandus, ut *Itinerarium*, sive *Cathe-^{Cathe-}ter cannulatus*, oleo olivarum prius ^{teris} oblitus, per Urethram in vesicam in-^{cannu-}lati, tromittere ad calculum Chirurgus ^{Condu-} possit. Mox *Itinerarii* curvatura ^{toris,} *Perinæum* versus retorquenda, & à la-^{Dilata-} tere *Perinæi* incisio obliquè supra Ca-^{torii,} theterem instituenda; hac tamen le-^{Forcipis} ge, ut *Cultelli* acies *Itinerarii* sinui ^{&c.} *distinctè* opponatur, eundemque ^{d. lin.} tangat. Deinde retracto Cultro, vul-^{vid.} ^{apud} *Conductor* in *sulcum* immitten-^{Tolet.} ^{Tab.} ^{III. &} ^{IV.} *neri* *Conductor* in *sulcum* immitten-

to, Conductoris cavitati *Dilatatorium* iterum immittendum. Vulnere dilatato Conductor denuo viam monstrabit *Forcipi Extractorio*, cujus ope tandem Calculus apprehenditur, & extrahitur.

Vulnus inflitum ubi minus fuerit Calculo, novâ incisione ampliandum, aut Calculus Forcipis ope in partes, & frustra dividendus, atque ita per partes educendus erit.

Quandoque perquam necessarium est per tres quatuorve dies *Cannulam argenteam* immittere, ut per eandem sanguis concretus, pituita viscosa, aut calculorum fragmenta minora egrediantur. Insuper aliquando valde proficuum est ope *Syringæ* injectionem instituere, ut heterogenea in vesica contenta facilius prodire possint.

Extracto jam Calculo, vinculisque omnibus solutis, vulnus, ut decet, obligandum, sanguinemque sistentia, ut *Bolus*, *Farina* &c. unâ cum Fasciatione benè administrata, admovenda. Vulnus denique, quàm

quàm primum fieri potest, consolidandum, ne urina per locum vulneratum involuntariè postmodum effluat.

Majori apparatu proposito, *minor* quoque sequenti modo instituentus, examinandus venit. Patiens nimirum puer vel infans, robustioris hominis femoribus, eo, quem *Toletus* depingit, imponitur modo. Si verò natu fuerit major calculosus, Scamno innititur: Mox Lithotomus indicem oleo olivarum madidum, quandoque etiam indicem cum medio digito, in anum immittit. Dextrâ interim Hypogastrium magis minùsve premit, ut calculum, digitum inter & os pubis, exploret, eumque ad Perinzi regionem propellat. Tunc eadem manu dextrâ, Cultello, locum suprâ citatum, eo usque incidit, donec per inflictum vulnus Calculus conspectui sese offerat. Nisi enim sua sponte prodiret, *Lapidillo* extrahendus esset.

In sexu fœmineo longè facilius,

*Fig. exhibit
Toletus
Tab.
VII. &
VIII.*

138 EXPERIMENTA

imò vix aliquâ incisione institutâ, totum negotium sine ullâ sanguinis effusione sæpius absolvitur. Immisso videlicet meatui urinario Cathetere fulcato, sulcus Dilatatorium excipit, quod meatum ita dilatat, ut Forcipe Calculum extrahere admodum difficile non sit. Major verò—si fuerit Calculus, via hæc urinaria minori incisione aliquando patentior reddenda, modo violentior à Calculo dilatatio. Urinæ Incontinentiæ causa non existat. Calculi denique ramenta aut arenulæ in vesica remanentes, injectionibus Syringæ ope instituendis, expurgandæ erunt.

EXPERIMENT. XL.

De Urinæ Incontinentia.

Post Lithotomiam institutam, ob vulnus solito majus inflictum, fibras vesicæ colli resectas, aut nimium extensas, vel etiam propter urinæ acrimoniam, ejus incontinentia, aut involuntarium stillicidium, vel
per

per vulnus (cujus labia jam callosa reddita) vel per meatum urinarium, non rarò remanere solet.

Si vulneris vitio contingat (medicamentis convenientibus sanguinis intemperie salinâ prius correctâ) patiens clunibus elevatis supinus locandus: mox *Cultello*, aut *Lanceolâ* oblongiori cuspide donatâ, foraminis urinam stillantis latera in Perinæo leviter incidenda & scarificanda, unde sanguis hac occasione promanans & novæ incarnationis causa existens, abhibito convenienti Digestivo, sæpe ductum hunc ita consolidat, ut urinæ omnis præcludatur exitus: cui scopo exacta & regularis diæta non parum inserviet.

Verùm urina acrior, omnia quandoque remedia eludens, viamque hanc patulam sibi servans, nullis rectius Brocherii de-
lin. vid.
infra sistitur, quàm Compressulâ, artificiosâ methodo, ope *Bracherii* sive *Subligaculi* ductui admotâ, quæ dictum foramen comprimendo, urinæ egressum inhibet.

Si sanatâ hâc fistulâ urinam stillante, ob vesicæ tonum relaxatum, Urinæ Incontinentia remaneat, eodem Bracherio Urethra in Perinæo stringi potest, ut urina necessariò in vesica remanere tam diu debeat, donec relaxatâ cochleâ (quâ pro lubitu Compressa comprimitur) exitus ei concedatur.

Hocce tamen Subligaculum in fœminis, quarum meatus urinarius hoc modo comprimi nequit, locum non habet. Sed tantùm instrumentum, vesicæ formam habens, ast complanatum, peculiari ostio, stillantem urinam excipienti, donatum, Subligaculôque annexum muliebribus partibus admovetur.

*Fig.
vid.
apud
Scul-
tet. in
Auct.
11:*

Præter Bracherium occasione Lithotomiæ in sexu potiori adhibitum, aliud instrumentum simplicissimum, *Postomis* dictum occurrit, quo urinæ incontinentia ab aliis quoque causis oriunda commodè compescitur.

*Huius
instrum.
deli-
neat.
vid. in-
frà Fig.
xii.*

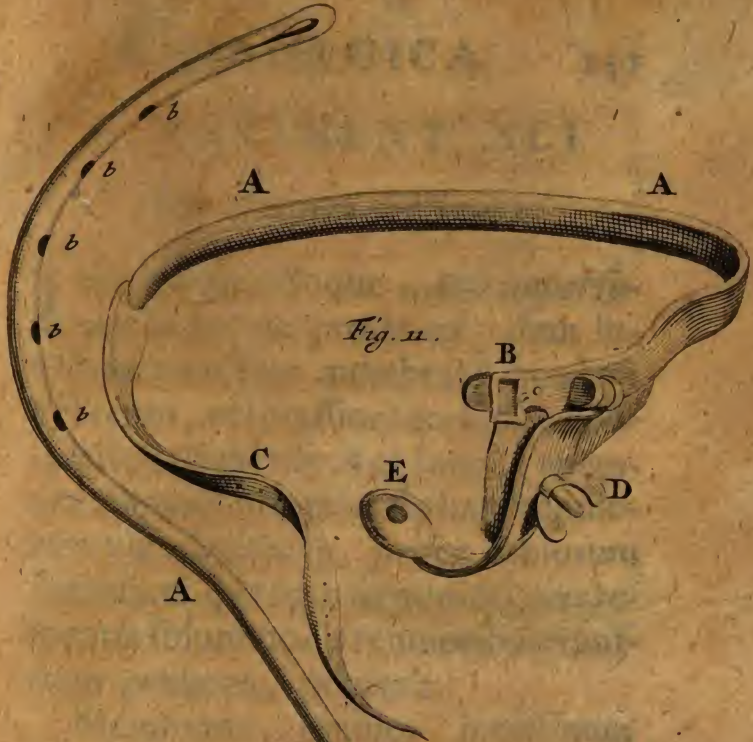

Fig. 10.

EXPERIMENT. XLI.

De Ano non perforato.

Infantēs quandoque *Ano imperforato* in lucem prodeunt, dum intestinum rectum membranâ quadam vel tenui, vel crassiori occlusum conspicitur. Subinde Ani loco, exiguum aliquod foramen stylum tenuiorem vix admittens, prope labiorum frænulum (in sexu fœminino) excrementis solummodo tenuioribus transitum præbens, occurrit.

Membrana tenuior intestinum claudens, digiti apice perrumpi potest: Robustior verò cultello, sed prudenter, nec temerè incidi debet. Contingit enim aliquando, ut intestini recti terminus ad dictam membranam sese non extendat, sed Parenchyma quoddam intermedium, intestini recti viam obscuram reddat.

Quidam hoc in casu curam, immis-
sâ *Cannulâ Acub* breviori & acutiore
munitâ, tentandam volunt, quâ ubi
ad

ad obstaculum perveniunt, illud per-
tundunt. Retractâ jam Acu, Cannu-
lam per diem unum aut alterum in lo-
co pertuso relinquunt: dein turundâ
duriusculâ, Unguento aliquo cicatri-
cante inunctâ, foramen tamdiu, do-
nec via satis patula reddita fuerit, a-
pertum servant.

Si foramen circa labiorum frænu-
lum conspiciatur, turundâ primo mi-
nori, dein majori dilatandum; Si
verò ejus latera sufficienter cedere
nesciant, Cultello incisorio, duobus
vel tribus in locis levioribus vulnuf-
culis ita lædenda, ut sufficienter ex-
tendi possint. Quibus peractis turun-
da crassiuscula, Unguento cicatricante
obducta, immittenda.

EXPERIMENT. XLII.

De Glande non perforata.

Non modò Anus in quibusdam in-
fantibus est occlusus, sed & *abs-*
que Foramine in Glande, nonnulli in
lucem prodeunt. Huic autem incom-
mo-

modo , exiguo *Cultello* angustiori cus-
spide donato , quamprimum erit oc-
currendum.

Patiens itaque supinus collocetur ,
& Glandem sinistrâ Chirurgus appre-
hendat , mox altera manu , *Cultelli*
ope foramen clausum aperiat , caven-
do , quantum fieri potest , partes vi-
cinæ nimium ne lædantur , ac Hæ-
morrhagia molesta & periculosa su-
perveniat : Dein foramini penicillus
Epulotico inunctus immittatur , qui
tamen eo tempore quo æger urinam
reddit , auferendus , & statim ite-
rum immittendus ; quibuscum tam-
diu continuandum , donec labia fo-
raminis cicatrce obductâ liberum u-
rinæ præbeant exitum.

Si verò cum *Glandis foramine an-*
gusto & nimis stricto infans nascitur ,
illud sine mora dilatandum & ampli-
andum , immissâ solummodo mino-
ri turundâ , ex *medulla Sambuci com-*
pressâ , vel particulâ *Spongiæ præpa-*
ratae , *Unguento Rasaceo* obductâ ,
conficienda : dum enim turunda hu-
mi-

mido, quod imbibit sensim & sensim, turgescit, foramen patentius redditur.

Nonnunquam Glans loco naturali quidem occurrit impervia, sed à latere frænuli *Foramen*, ductu quodam ab Urethra oriundum, urinam excernens, reperitur. Cùm autem Foramen hoc notabile incommodum non adferat, cicatrice non erit claudendum, novúmque faciendum, sed eo in statu potius relinquendum. Imò, quod mireris, ejusmodi homines ad liberos procreandos non minus fuisse habiles, ac alii quorum partes hæ benè formatæ, non simplici constat experientiâ.

EXPERIMENT. XLIII.

De Phimosi.

P*himosis* est, quando Præputio arctè adeo obtegatur glans, ut denudari nequeat. Ortum communiter ducit vel ex mala in utero formatione, vel ex variis glandis tumoribus præ-

præputium distendentibus.

Præter interna medicamenta, & speciatim diaphoretica, solis externis cura non rarò peragitur. In id namque maximè incumbendum esse censemus, ut viscidæ particulæ incendantur, acres demulceantur & involvantur, stagnantes pristinae circulationi restituantur, sicque obstructionum repagula removeantur. Id quod Balsamicis, Volatilibus oleosis, & spirituosiss peragitur. Eum in finem *Balsam. Peruvian.* vel *Unguent. nervin.* Præputio externè illinatur: Vel *Spiritu Vin. Camphur.* aut *Aq. Matrical.* cum *Aq. Sambuci* penis cum Præputio calidè foveatur. Convenit quoque *Lac. calidum* cum *Floribus Chamom.* coctum: Uti etiam Fetus ex *Herb. Rorismar. Major. Salv. Flor. Chamom. Sambuc. Melilot.* &c. compositi. Verùm ubi Luem Veneream originis suæ parentem agnoscit, morbus ille respiciendus erit.

Si verò ex utero malum hocce sibi contraxit patiens, medicamenta mo-

do præscripta vix aliquid levaminis afferre poterunt, ideóque unicè ad Chirurgiam hac methodo instituendam, confugiendum.

Primum à latere frænuli rectilinea incisio instituitur, vel major, vel minor, prout Præputium magis minúsve contractum, ægrique ætas varia fuerit.

Priusquam Incisio peragitur, medicamentum aliquod stypticum ad manus esse debet, ut Præputii vasa, in ipsa Operatione resecta eo constringantur.

Factâ jam Incisione, relaxatum hoc modo Præputium, vel suâ sponte vel digitorum ope retrocedere incipit; tum verò sæpius de die reducendum, ut pro lubitu sursum aut deorsum moveri possit.

Veteres aliter procedentes, Præputium in anteriorem partem attrahebant, hamulisque tribus quatuórve illud extendendo aperiebant, ut cutis hac methodo relaxata retrorsum propelli posset; quem tamen procedendi modum, ut dolorificum valde, minus probamus.

Ali-

Aliquando frænum nimis contractum & breve, hunc affectum producit: Tum verò præmissis emollientibus externè adhibendis, solâ fræni Incisione restituitur. Notandum tamen, rectius partem fræni, quæ Præputio, quàm glandi jungitur, incidi; quo enim glandi vicinior Incisio instituitur, eò periculosior hæmorrhagia metuenda.

EXPERIMENT. XLIV.

De Paraphimosis.

Paraphimosis est cùm ita retractum & contractum Præputium, ut glandem denudatam tegere nequeat. Oritur autem vel à nimia penis distensione, inflatione, vel à mala hujus partis conformatione.

Malum si recens fuerit, cura externis medicamentis ordinariò absolvitur. E. g.

4. *Spir. Matricar.*

Aq. Regin. Hung. aa. ʒj.

Malu. Caphurat. ʒiv.

F. Fetus calidè admoventus.

Fetus quoque vel Cataplasmata ,
ex Herbis Aromaticis fale volatili
scatentibus parata , externè calidè
applicanda.

Si ab ipsa nativitate pars hæc malè
fuerit formata , frustra medicamenta
admoventur.

Imò quicunque Encheiresi Chirur-
gica affectum hunc curare conantur ,
laterem lavant ; factis namque tribus
quatuórve (ut solent) Incisionibus
Præputium tamen, ut glandem tegat ,
attrahere non valebunt.

EXPERIMENT. XLV.

De Abscessuum Apertione.

Sanguis innumeris acidis & viscidis
particulis refertus , variis in par-
tibus pedem figens , vel alias ob cau-
sas extravasatus , variorum Tumo-
rum causa existit. Cùm verò medica-
mentorum ope particulæ istæ hæren-
tes discuti , & corrigi aliquando ne-
queant , sed acredinem concipien-
do ,

do, partes vicinas osseas, ligamentosas, nervosas, vasculosas, aliasque non sine periculo afficiant, perfectam sæpius suppurationem expectare non licet.

Unde potius, rebus ita stantibus, Tumores istiusmodi aperiendi sunt, ut materia ibidem hærens liberè exire possit.

Curandum autem, ut secundum ductum fibrarum carnosarum, idque in loco eminentiori, molliori, & si possibile, inferiori (quò commodius materia purulenta prodeat.) Apertio illa instituat.

Vitentur præterea, quantum fieri potest, Venæ, Arteriæ, Nervi, & Vasa Lymphatica; Nec omnis materia purulenta (si copiosior videlicet fuerit) una vice educatur, neque apertus abscessus validè comprimitur, sed blandius tractetur.

Si Folliculo sit inclusa materia, levis juxta Tumoris longitudinem fiat sectio; In majori verò Tumore decussatim instituat, ut diductis &

150 EXPERIMENTA

separatis vulneris labiis, vesica facilius extrahi possit.

Interim probè cavendum, ne Vesica illa lædatur, quandoquidem ejus læsio foetidi & ferè incurabilis ulceris causa sæpius existit.

Ubi vero Folliculo destituitur Abscessus, duplici modo Apertio peragitur: Alii nimirum *Scalpello*, alii *Cauterio Potentiale* utuntur.

Cauterium Potentiale qui præferunt, sequentes adducunt rationes:

1. Quod ægris terrorem non ita incutiat.

2. Quod tantum sæpe dolorem non pariat.

3. Quod factâ separatione Apertura inde subsequatur amplior, sicque consequenter materiæ largior concedatur exitus.

Parantur autem ejusmodi Cauteria ex *Calc. Viv. & Smegmat. Holland. aa. q. s.* Vel

4. *Ciner. Clavill. æß.*

Calc. Viv. 3ij.

Sal. Nitr.

10

3 X

Am.

Ammoniac. aa. ʒiʒ.

Infundantur omnia in Aq. Comm.
 ℞. iv. Vase clauso stent ita per dies
 6, aut 7. quo tempore lixivium gusta-
 ri potest; si verò satis acre nondum
 sit, add. *Cin. Clav. ʒiʒ. Calc. Viv. ʒiʒ.*
 Quod si satis acre visum fuerit,
 decantandum, crassius verò & terre-
 stre tanquam caput mortuum reji-
 ciendum. Decantatum deinde tam-
 diu coquendum, donec primò in
 massam pultaceam, mox in talem
 abeat duritiem, ut inde lapilli aut
 frustula formari possint, quæ Cauter-
 ia vocantur, & vitro benè clauso
 indita, in loco sicco asservari debent,
 ne humidioris aëris attractu lique-
 cant. In Salis Njtri locum *Vitriolum*
Calcinatum substitui potest.

Priusquam autem Cauterium ap-
 plicetur, probè examinandum, an
 vasa sanguinea majora, tendines aut
 nervi in ea parte occurrant: quæ si à
 Cauterio graviter læderentur, fune-
 sta producere possent symptomata.

Si verò nihil horum obfit, Empla-

strum glutinosum perforatum admo-
vetur, hujus foramini Cauterium,
cauterio Plumaceolum, plumaceolo
iterum Emplastrum imponitur, de-
nique Fascia omnibus hisce superin-
ducitur, atque in hoc statu per duas,
tres, quatuorve horas relinquitur.
Ubi autem tanto temporis intervallo
satis profundè pars nondum corrosa
fuerit, & materiæ nihilominus exi-
tus concedendus sit, Scalpello viâ
ipsi aperienda.

Sunt qui in Abscessuum apertio-
ne solo Scalpello, sequentes ob-
rationes, utuntur:

1. Quoad longitudinem & pro-
funditatem tanta fieri potest Apertio,
quanta requiritur, & à Chirurgo de-
sideratur.

2. Ipso instanti materia effluit,
patiensque levamen percipit.

3. Cauterio Potentiali Operatio si
instituitur, circa partes glandulosas
peculiari vase excretorio aut vasculis
Lymphaticis donatas, ob callosam
hisce ductibus introductam oram,

sæpius lymphæ aut feri stillicidium subsequitur, quod ab Incisione, cultelli ope peractâ, non ita metuendum.

Tumore aperto aut inciso, materiâque purulentâ excretâ aut expressâ, pro rei necessitate Cannula excernenda materiæ transitum præbens, immittitur.

Injectiones, quales in fistulis & ulceribus adhiberi solent, hoc in casu sæpius quoque necessariæ.

EXPERIMENT. XLVI.

De Spina ventosa.

Quandoque Ossa cariei quadam specie consumuntur, quæ principio non percipitur: Quod malum ab interiori ossium superficie originem ducens, gravissimorum symptomatum causa non existit, nisi prius ad externam ossium superficiem serpsit, eamque perforando, membranam, periostrium dictam, læserit. Hinc dolores lancinantes cum tumore molliusculo & concolori patienti obve-

niunt, febres & ulcera fistulosa accedunt, emaciatur p[atiens], & cartilaginea excrescentia partem affectam subinde occupat.

Affectus hic, *Spina ventosa* dictus, omnem quamvis medicamentorum vim sæpius eludat, nonnunquam tamen Antivenereis vulgò vocatis auscultat, quibus crassæ viscidæque particulæ inciduntur, aut persudores expelluntur, acidæque corrosivæ infringuntur & involvuntur. Salivantia præterea dicta, suum quoque hîc conferunt symbolum.

Factâ tumoris incisione, sunt, qui corruptionem corrigere cupientes, *Euphorbium* cum *Spiritu Vitrioli* & *Sp. Vini* admovent. Sed præstabit *Terebinthina* coctione indurata, in pulverem redacta, & *Unguento Aegyptiaco* mixta.

Sequens Fomentatio magnarum quoque est virium:

4. *Ras. Lign. Guajac. ℥iij.*

Cortic. ejusd. ℥j.

Herb. Card. Bened.

Ab-

*Absinth. aa. Mj.**Scord.**Centaur. min.**Rut. aa. Mj.**Coq. s. a. ex Aq. & Vin. aa. q. s.**Colat. ꝑxx. add.**Aq. Theriac. ʒij.**Mell. Rosat. ʒj.**M. F. Fomentum,*

plumaceolis, petiisque madidis calide applicandum.

Si hisce, uti frequenter contingit, nihil proficimus, ad Ferrum Ignemve perveniendum. Primò itaque *Scalprum* in usum vocandum, potissimum si Spina non admodum magna fuerit, quocum tamdiu continuandum, donec omne vitiosum separatum fuerit. Si verò malum profundius hæret, *Terebræque* applicari potest, eâ melius quàm Scalpro tollitur. Quo sublato, pulveres exsiccantes & Callum generantes appellati, facto foramini inspergendi. Ubi autem dicta instrumenta propter loci angustiam applicari nequeunt, *Can-*
nula

156 EXPERIMENTA

nula admovenda, per eamque *Ferro Candenti* pars affecta urenda; retracto dein *Cauterio*, per eandem *Cannulam* *Medicamenta* præscripta applicanda.

Quod si nec hoc modo malum superemus, sed hisce non obstantibus quotidie ulterius serpat, pars affecta rescindenda, ejusque extirpatio necessario instituenda erit. Quibus autem cautelis & circumstantiis eadem peragatur *Operatione XLIX.* demonstraturi sumus.

EXPERIMENT. XLVII.

De Sutura Tendinis.

Musculi parte tendinosa, vel secante vel pungente instrumento resecta, non raro contingit; post vulneris consolidationem, illius musculi actionem periisse, membrumque motu suo regulari destitutum fuisse. Quâ occasione Chirurgiæ Cultores in eo omnem locarunt operam, ut *Operatione* quadam, *Su-*

tura Tendinis dictâ, præscissi Tendinis extremitates ita adducerent, ut curâ peractâ; membri illius motus integer servaretur.

Operationem hanc instituendi methodus occurrit duplex. 1. *Filo* per extremitates præscissi Tendinis trajecto, eadem adducuntur, & ligantur. 2. Filum per supremam mediamque tendinis partem trajicitur, inferiori parte sive tunicâ illâsâ manente: dein ligatura, ut suprà, sed interposito corio injicitur; hâcque methodo Galli communiter utuntur.

Nos verò nec hanc, nec illam calculo nostro probamus, sed parte læsâ decenter locatâ duobus in locis unamquamque Tendinis extremitatem perforamus, Filumque sericum cerâ obductum trajicimus; hinc interpositâ *Suberis* aut *Corii* particulâ extremitatum adductio, filorûmque adstrictio certior redditur, neque etiam Tendinis extremitates adeo faciliè, ac in prima & secunda methodo, lacerantur.

Si Tendo ex parte fuerit resectus remanente aliqua portione integra, eum refecare & Operationem instituere præstabit. Si verò major pars integra, refecanda illa non erit.

Operatione paractâ, pulvis *Terebinthinæ coctæ* Sutura inspergitur, vulnerisque Deligatio, Digestivo vulgari seu *Balsamo Arcæi*, instituitur.

Curandum interea partem affectam, dum cura peragitur, ita disponi, ut nec moveatur, nec extendatur nimium; Absolutâ curâ, membrum contractum quidem quodammodo apparebit, sensim nihilominus progressu temporis extendetur, extensumque naturalem usum recuperabit. Hâc itaque methodo distinctè servatâ, felicem successum sperare licebit, uti non simplici constat experientiâ.

In nimia tamen extremitatum resecti Tendinis retractione, Operatio hæc nullatenus locum habet.

EXPERIMENT. XLVIII

De Luxationibus.

Duplicem *Luxationes* agnoscunt causam, alteram internam, à ligamentorum laxitate, vel humore extravasato inter duo ossa articulationem componentia, hærente, productam. Hic primò gelatinæ, dein cartilaginis, tandem ossis naturam assumens, sensimque incrementum capiens articulationem disnectit; Et hæc illa est luxationis species, quæ difficillimè & ferè nunquam restituitur.

Altera causa externa est, & à casu, ictu, saltu, compressione, extensione, motûve partis violentiore produci potest.

Luxati autem membri in sedem naturalem reductio ut facilius peragatur, omnium in subjecto humano ossium eorûmque Articulationum structuram accuratè novisse oportet. Cujus cognitione si imbutus fuerit Chirurgus.

rurgus, in restituendo longè erit felicior.

Reductioni huic speciatim inservit Membri luxati extensio, quâ non tantum Tendines contracti elongantur, sed & Caput Ossis loco motum cavitati naturali applicatur: hocque manuum, Laqueorum, Fasciarumque perficitur ope. Si verò Luxatio inveterata & pertinacior fuerit, variæ hunc in finem præparatæ machinæ in usum vocandæ.

Glossocomii & Machinae Traectoria Fig. vid. apud Scult. in Arma-ment. Tab. XXI. XXI. Inter quas tres potissimum in usu sunt: *prima* est *Glossocomium* apud *Hildanum*, *Scultetum*, aliòsque descriptum; *Secunda* est *Machina Traectoria* cum funiculo annexo, & *zonula* parti luxatæ alliganda. *Tertia* est *Machina Traectoria nova*, cujus delineationem vide apud *Scultetum* in Appendice Tab. VI. Cui usui etiam egregiè inservit *Cochlea Luxatoria nova* descripta Tab. XXI I.

Harum itaque machinarum beneficio luxata membra sufficienter extenduntur, extensa ope mappæ ma-

nūve Chirurghi in locum naturalem reducuntur, quod ex sono membri-ve reducti munere haud difficulter colligitur, reducta in eo statu servantur; id quod, factâ lotione, *Vino rubro astringente*, *Ferulis* ex charta tabulata, corioque confectis, *Fasciis*, & si opus fuerit, *Splenis*, peragitur.

Postmodum Membrum molliusculè collocetur, situmque naturali convenientem obrineat. Deligatio autem nullis urgentibus symptomatibus, ante quartum, quintum aut sextum diem non solvatur. Quod si nimius *Pruritus* patienti sit molestus, ac idcirco obligationis solutio requiratur, pars pruriens *Aqua* calenti, *Lacte tepido* vel infuso *Herbæ Theæ* fomentetur.

Quo modo Luxationes cum Inflammatione, Vulneribus, Fracturis, callosive Excrecentiis sint tractandæ, Autores citati fusè satis descripserunt, methodumque, speciales Luxationes restituendi, tradi-

derunt : quapropter earum speculationi heic loci non immorabimur.

EXPERIMENT. XLIX.

De Membri Extirpatione.

Quotiescunque corporis nostri pars, vel sphacelata, vel gangrænata, aut alio modo malè affecta, ne vicinis labem inferat, ut inutile pondus tollenda occurrit; toties aut supra aut infra articulum, si fieri potest, in parte sana Amputatio instituenda.

Cibo itaque potuque, vel spirituofo quodam aut aromatico medicamento roboratus Patiens in sedili, ut decet, locetur, hinc sana cutis cum carne subjecta sursum trahatur; mox ad duorum digitorum transversorum latitudinem supra locum incidendum vinculo fortiori, & *Torculari* infra delineato, pars amputanda arctè constringatur; quibus peractis, *Cultro Falcato* celeriter in orbem dissece-
tur, periostiumque (& si duplex os

occurrat caro & ligamentum intermedium simul separandum) ilico ab osse abradendo separetur. Non tamen diu huic separationi incumbendum, quoniam magnæ utilitatis sæpe non est, & Patienti maximam molestiam afferre solet.

Mox *Serrâ acutiori* ossa præcitantur, & hæmorrhagia si major fuerit, Cauterio Actuali sistatur, dummodo eschara ejus beneficio inducta, postea decidens, novæ hæmorrhagiæ causa non existat.

Nonnulli hæmorrhagiam inhibere laborantes, abscissa vasa *Tenaculâ* apprehendunt, eaque filo deligant; verum cum hic modus admodum sit molestus, & Patienti dolorificus, illum omnino improbamus.

Præstabit itaque *Pulverem stypticum* Albumini Ovorum permistum, cum Plumaceolis, Petiisque applicare: vel Fungum illum *Bovist*, qui in sanguine sistendo non ignavam semper navat operam, partibus sanguinem eructantibus admoveere.

Stypticum interim multoties feliciter cum successu abhibitum sequens esto:

4. *Bol. Armen.* ℥iij.

Calc. Viv.

Vitriol. Ust.

Alum. Ust. aa. ℥j.

Lap. Hæmatit.

Aloes Lucid.

Sang. Dracon.

Terr. Lemn.

Croc. Mart.

Mumie aa. ℥iij.

Mastich.

Thur.

Oliban. aa. ℥ij.

M. F. Pulv.

Si verò Hæmorrhagia minor fuerit, sunt, qui statim, factâ Extirpatione, filo cerâ obducto, quatuor in locis cutim cum carne perforant, hinc priori vinculo soluto, eandem deorsum ducunt, atque ita cutis extremitates propius ad se invicem accedentes externum aërem excludendo, subiectum os à corruptione præservant, vulnúsque citius

curatur. Verùm hæc methodus jam apud plerosque inoluit, & modò præscripta familiarior est.

Styptica igitur admota, beneficio *Emplastri defensivi & glutinantis* in situ convenienti detinentur: quod Emplastrum in crucis formam præparari debet, ut extremitates ejus eo melius parti affectæ adaptari possint; quibus omnibus Vesica bubula superinducitur, & admotâ compressâ unâ aut alterâ, *Fasciatio Cruciata* instituitur.

Nonnulli Manum *Sphacelo* correptam aut occulto *Cancro* affectam (factâ prius ligaturâ) *Scalpro* majori, cum successu amputare solent. Corrupti verò digiti aut pollices, facili negotio vel forfice vel forcipe robustiori abscinduntur.

EXPERIMENT. L.

De Sanguinis Transfusione.

Hæc *Transfusio* nihil aliud est, quàm sanguinis unius Animalis in sanguineum vas alterius, per intermedios *canaliculos* derivatio, ad illius Animalis, in quod sanguis transfunditur, vel vitam prolongandam, vel morbos depellendos potissimum inventa.

Hinc in Delirio, Mania, Lethargo, Febribus nonnullis, Leprâ, Lue Venerea, Crancro, Ulceribus &c. Operatio ista quandoque instituta fuit; Verùm plerumque saltem, si non semper eam malè cessisse, experientiâ constat. Unde etiam Romæ non tantùm, sed & aliis in locis, sub certâ pœnâ interdictum fuit ne quis sanguinem è bruto in Hominem transfunderet.

Quam ob causam hæc Chirurgia Transfusoria non sine ratione, ab omnibus ferè hoc tempore negligitur.

Si

Si enim morbi leviores fuerint, nec ita periculosi, sanguinisque massa haud multum turbata, & in visceribus secretiones modicè adhuc peragantur, tum Patientes haud difficilè, tam externis, quàm internis remediis à morbis suis frequenter liberantur, ideòque ad Transfusionem confugere necesse non habemus.

Imò quamvis morbus fuerit pertinacior, morsque jam præ foribus existat, ita ut regulari illà sanguinis miscellâ penitus sublatâ, hinc inde variis in corporis partibus obstructiones, punctiones, rosiones, convulsionès, similiâque funesta symptomata oriantur, & medicamenta cæteroquin potentissima æquè ac præstantissima nihil levaminis afferant; attamen hæc Transfusio ne minimam illo in casu præstabit utilitatem. Quin potius eam periculosam fore vel ex eo constabit, quòd partes, Patientis sanguinem componentes, à statu naturali quàm maximè deflectentes, in motu adeo irregulari jam sunt consti-

tu-

tutæ, ut aliis particulis accedentibus, benè alioquin constitutis, non auscultent amplius, sed cum iis luctam potius ineant notabilem; haud secus ac Vinum Aceto affusum eundem saporem induit. Præterquam quòd animalium sanguis cum mixtura sanguinis humani non conveniat.

Non tamen idcirco Transfusionem hanc ex foro Medico & Chirurgico planè eliminandam censemus; sed præterquam, quòd *Circularem Sanguinis Motum*, tanquam experimento certissimo monstret; præprimis in *Vulneribus*, cum sanguinis profusione copiosa junctis, locum habet.

Ubi enim sanguis rivulosè adeò prorumpit, ut circuitus ejus jam in extremis cessare incipiat, impossibile foret ejusmodi vulneratum medicamentis à præsentaneo periculo liberare, nisi Transfusio opem ipsi ferat.

Enimverò cum hujus rei in Brutis, experimentorum in iis institutorum

Fig. 12.

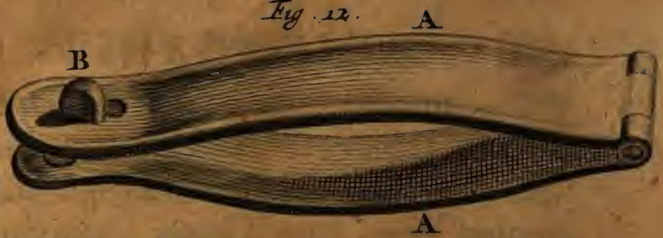

Fig. 14.

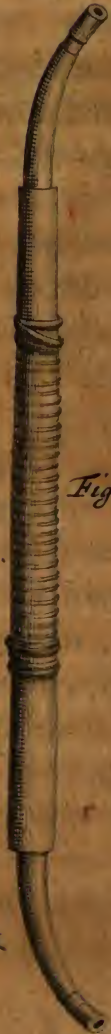

Fig. 13.

beneficio, certi esse possimus; cur idem in Homine, si sanguis ex alio Homine sano in ipsius vulnus transfundatur, æquè locum non habere posset, non video.

Apparatus ad Encheiresin hanc instituendam tanti non est momenti, quin Chirurgus in re Anatomica modicè versatus, facili methodo Operationem hanc instituere valeat. Qui verò pluribus eam descriptam desiderat, consulat *Louwerum in Tractatu de Corde*, & *Scultetum in Append. Tab. XI. de Transfusionis Sanguinis*.

Unicum in instrumentis ab aliis hunc in finem adhibitis, culpandum habeo; *Canaliculorum* scilicet intermediorum, *Tubulis argenteis* annexorum, rigiditatem aut flacciditatem nimiam. Hinc tales in usum vocare volui, qui egregiè scopo nostro satisfaciunt, & ex *Arteria aspera* Delin. Tubulor. vid. infra Fig. XIII. & XIV. *Gallinæ aut Anatis junioris* componuntur: hi enim Canales in ipsa Operatione semper patuli manentes,

170 EXPERIM: CHIRURGICA.
tes, sine incommodo flectuntur, sanguinisque motus per illos distinctè sentitur, minima mora statim observatur, vel exploranti digito percipitur.

F I N I S.

FIGURARUM EXPLICATIO.

Figur. I. pag. 35.

Acum exhibet , ad pertundendam
Corneam, ante Cataractæ depositionem.

A. *Acus ex Chalybe.*

B. *Manubrium ex Ligno, Argentove.*

C. *Mucro excavatus, qui excipit Acum obtusam Fig. II.*

Fig. I I.

Ejusdem magnitudinis Acum, ad de-
primendam Cataractam utilem ,
delineat.

A. B. *Acus cum suo manubrio.*

C. *Pars obtusa , quam Foveâ suâ excipit Acus altera,
Fig. I.*

Fig. I I I. pag. 55.

Tubam Sonoriferam proponit , ad
Gravem Auditum.

A. *Tuba.*

B. *Pars illa quæ meatui auditorio admoventur.*

C. *Os Tuba amplum , in quod adstans loquitur.*

D. *Manubrium quod patiens manu alterâ tenet.*

Fig. 4. pag. 60.

Cauterium ad Dentagram de-
monstrat.

A. *Vagina ex Cupro facta.*

M 2

B. *Ansa*

Figurarum Explicatio.

B. *Ansa ejus.*

C. *Cauterii manubrium.*

D. *Cauterii extremitas, ad lineam dimidia mathematicam latitudinem caput exserens, ne, intimius, quam decet, cauterium penetret.*

Fig. v. pag. 65.

Dentem molarem & ocularem delineat, ut cavitates eorum conspici possint.

A. *Dens molaris.*

B. *Cavitas ejus, quæ vasa includit sanguinea & nervosa.*

C. *Stria sive Stamina ossea coronam componentia, à dicta cavitate ad circumferentiam extensa.*

D. *Dens Ocularis.*

E. *Cavitas.*

F. *Stamina ossea.*

G. *Stylus eidem foramini immissus, quod ingrediuntur vasa.*

Fig. vi. pag. 86.

Torquen depingit ad collum incurvatum.

A. A. *Hemispharium ex Ferro confectum.*

B. *Annulus in parte elatiori, per quem trajicitur chorda trabi adalliganda.*

C. C. *Extremitates, quibus alligatur Corium crassiusculum Lanâ investitum.*

Figurarum Explicatio.

Fig. VII. pag. 94.

Venam cum incumbente Vase Lymphatico monstrat.

A. Vena.

B. Vas Lymphaticum.

Fig. VIII. Pag. 94.

Similem venam ex pede proponit
cum Lymphaticis Anastomosi
inter se junctis.

A. Vena.

B. B. Vasa Lymphatica.

c. c. c. Anastomoses.

Fig. IX. pag. 99.

Torcularem ostendit, ad constrin-
genda vasa sanguinea, in amputandis
membris proficuum.

A. A. Chorda.

B. B. Duo Bacilli, quibus circumagitur Chorda, ut
vasa constringantur.

Fig. x. pag. 134.

Catheterem foraminatum exhibet.

A. Catheter.

B. Stylus cum suo epistomio.

b. b. b. b. Foramina.

Figurarum Explicatio.

Fig. XI. pag. 139.

Bracherium ad Urinæ Incontin-
tiam notat.

- A. A. *Bracherium.*
- B. *Fibula.*
- C. *Pars pendula corii perforata, qua constringitur
Bracherium.*
- D. *Cochlea, cujus ope comprimitur pulvillus, cum
annexo Capitulo E compresulâ instructo.*

Fig. XII. pag. 140.

Postomen proponit ad eundem
affectum.

- A. A. *Postomis ex Argento Cuprove confectus.*
- B. *Clavis instrumento affixa, quâ pro lubitu claudâ
& aperiri potest.*

Fig. XIII. pag. 169.

Asperam Arteriam offert, ad Trans-
fusionem sanguinis, cum tubulis rectis.

- A. A. *Aspera arteria Gallinæ aut Anatis.*
- C. C. *Tubuli, trachææ alligandi.*
- D. *Tubulus venæ, &*
- E. *Tubulus arteriæ ad alligandum.*

Fig. XIV.

Eadem demonstrat, cum tubulis curvis, qui subinde
majoris sunt utilitatis.

INDEX

EXPERIMENTORUM.

I.	<i>De Fonticulo in Sutura Coronali.</i>	Pag. 1
II.	<i>De Setaceo.</i>	5
III.	<i>De Fonticulis in Artibus excitandis.</i>	8
IV.	<i>De Vesicatoriis.</i>	13
V.	<i>De Trepani applicatione.</i>	16
VI.	<i>De Strabismo.</i>	25
VII.	<i>De Cataractæ depositione.</i>	27
VIII.	<i>De Oculi Symphisi.</i>	35
IX.	<i>De Oculi cicatrice albicante.</i>	37
X.	<i>De Oculo Artificiali.</i>	38
XI.	<i>De Polypo Narium.</i>	40
XII.	<i>De Hordeolo & Grandine.</i>	44
XIII.	<i>De Hypopyo, sive Oculo purulento.</i>	46
XIV.	<i>De Aurium Chirurgia, Ceruminibus &c. extrahendis.</i>	50
XV.	<i>De Aurium Excrescentiis, Dolore & Tuba Acovistica.</i>	53
XVI.	<i>De Aure perforanda.</i>	56
XVII.	<i>De Hydrocephalo.</i>	57
XVIII.	<i>De Curanda Dentagra.</i>	60
XIX.	<i>De Dentium Extractione.</i>	61
XX.	<i>De Dentium mobilitate, casu, & denti- bus artificialibus.</i>	66
XXI.	<i>De Uvulae descensu, & resectione.</i>	69
XXII.	<i>De Labio leporino.</i>	73
XXIII.	<i>De Lingua vinculo nimis stricto.</i>	77
	<i>XXIV.</i>	

INDEX EXPERIMENTORUM.

XXIV.	<i>De Arteriotomia.</i>	79
XXV.	<i>De Bronchotomia.</i>	82
XXVI.	<i>De Colli incurvati restitutione.</i>	85
XXVII.	<i>De Venæ Sectione & Punctura Nervi.</i>	88
XXVIII.	<i>De Vulneribus Vasorum Lymphaticorum.</i>	93
XXIX.	<i>De Aneurismate.</i>	96
XXX.	<i>De Extirpatione Mammæ.</i>	101
XXXI.	<i>De Paracentesi Thoracis.</i>	106
XXXII.	<i>De Paracentesi Abdominis.</i>	113
XXXIII.	<i>De Hernia Umbilicali.</i>	118
XXXIV.	<i>De Hernia Inguinali.</i>	121
XXXV.	<i>De Puncto aureo.</i>	126
XXXVI.	<i>De Testiculi extirpatione, sive Castratione.</i>	128
XXXVII.	<i>De Hernia aquosa.</i>	129
XXXVIII.	<i>De Catheterismo.</i>	132
XXXIX.	<i>De Lithotomia.</i>	135
XL.	<i>De Urina incontinentia.</i>	138
XLI.	<i>De Ano non perforato.</i>	141
XLII.	<i>De Glande non perforata.</i>	142
XLIII.	<i>De Phimosi.</i>	144
XLIV.	<i>De Paraphimosi.</i>	147
XLV.	<i>De Abscessuum apertione.</i>	148
XLVI.	<i>De Spina ventosa.</i>	153
XLVII.	<i>De Sutura Tendinis.</i>	156
XLVIII.	<i>De Luxationibus.</i>	159
XLIX.	<i>De Membri extirpatione.</i>	162
L.	<i>De Sanguinis transfusione.</i>	166

